

“Zoveel love naar m’n peeps”

Nederlands

Engels

Nederlands

Nederlands

Straattaal

Brainpower – Alles of niets (2002)

Manon Willems

Eerste begeleider: dr. S.A. Grondelaers

Tweede begeleider: prof. dr. R.W.N.M. van Hout

Taalkeuze en taalvermenging in Nederlandse rapmuziek

Bachelorwerkstuk Taalwetenschap

Faculteit der Letteren

Radboud Universiteit Nijmegen

“Zoveel love naar m’n peeps”

Taalkeuze en taalvermenging in Nederlandse rapmuziek

Abstract

Rap is in de afgelopen jaren een populair muziekgenre over de hele wereld geworden. Deze muziekstijl is in de Amerikaanse wijk de Bronx ontstaan op straat. Vaak worden daarin scheve maatschappelijke omstandigheden aan de kaak gesteld. Dit genre verspreidde zich razendsnel over de wereld, waardoor het ook in Nederland terecht kwam. Aanvankelijk wilden Nederlandse rappers vooral het Amerikaanse voorbeeld imiteren, maar later ontwikkelden zij steeds meer hun eigen stijl. Aangezien Afrikaans-Amerikaans Engels de oertaal van de hiphop is, zou deze Engelse variëteit ook voor Nederlandse rappers een taal kunnen zijn om in te rappen, maar het Nederlands (met of zonder accent) ligt misschien meer voor de hand. In dit onderzoek is gekeken naar de taalkeuze die Nederlandse rappers maken in hun teksten. Vervolgens is gekeken naar het gebruik van taalvermengingen in hun teksten en wat de mogelijke functies hiervan zijn. Uit de resultaten blijkt dat rappers zich vaak vasthouden aan de eenmaal gemaakte taalkeuze, hoewel er ook rappers zijn die soms in het Engels rappen en soms in het Nederlands (met of zonder accent) of een Nederlands dialect. Daarnaast worden Nederlandse rapteksten vaak vermengd met Engelse woorden en/of met straattaal. Per tijdsperiode en per gebied waar de rapper vandaan komt zitten hier verschillen in. De voornaamste functie van de taalkeuze en de taalvermengingen is het verwerven van identiteit en authenticiteit.

1. Inleiding

1.1 Achtergrond

Muziek ontwikkelt zich continu. Er komt alsmaar nieuwe muziek bij en af en toe worden zelfs geheel nieuwe muziekstijlen gecreëerd. Zo ontstond begin jaren '70 de muziekstijl rap, wat daarna in een snel tempo is uitgegroeid tot een populair muziekgenre over de hele wereld.

Rap is een muziekvorm die gebruikmaakt van rijm, ritmische spraak en straattaal, die wordt verteld of gezongen op een beat (Keyes, 2002). De rapmuziek is, naast graffiti en breakdance, een van de hoofdelementen van de hiphopcultuur.

Oorsprong

De hiphopcultuur zoals we deze tegenwoordig kennen, is in het begin van de jaren '70 ontstaan in de New Yorkse achterstandswijk de Bronx. Hier hadden mensen geen geld om naar clubs te gaan, dus organiseerden ze hun eigen feestjes op straat, onder andere om hun kritiek op de maatschappij te uiten. Het Afrikaans-Amerikaans Engels (afgekort AAE) wat hierbij gebruikt werd, wordt gezien als dé hiphoptaal (Cutler, 2007). Een vroegere vorm van dit Afrikaans-Amerikaans is terug te vinden bij jazzmuzikanten in de jaren '40. Ook in de bluesmuziek speelt het Afrikaans-Amerikaans een grote rol. Door hiphopmuziek wordt dit Afrikaans-Amerikaans Engels verspreid over de hele wereld.

Identiteit en authenticiteit

Basiskennmerken van hiphop zijn het aannemen van een eigen identiteit en het verwerven van authenticiteit.

Het is lastig een allesomvattende definitie van 'identiteit' te geven. Er zijn namelijk verschillende vormen van identiteit te onderscheiden, waaronder sociale, culturele en lokale identiteit. Grever (2006) definieert sociale identiteit of groepsidentiteit als individuen die participeren in verschillende sociale groepen en gemeenschappen, waarbinnen het individu zichzelf leert kennen via identificatie met mensen die onderdeel uitmaken van deze groepen. Een persoon neemt daarbij dus de identiteit aan van de rest van de groep.

Het begrip culturele identiteit heeft te maken met cultuur, etniciteit, etnische groep, ras en natie. Cultuur is iets wat we van anderen leren en op basis waarvan we handelen en dingen interpreteren in de wereld. Om als individu je positie hierin te bepalen, gebruikt men concepten die betekenis verlenen aan onze ervaringen, zoals woorden en muziek. Culturele identiteit hangt samen met de betekenis en de functie van een bepaald concept in een bepaalde situatie (Tempelman, 1999).

Bij lokale identiteit gaat het om het koppelen van identiteit aan een bepaalde plek. Zo benoemen rappers vaak plekken in hun teksten (Williams & Stroud, 2010; Dzjamaljan, 2018).

Authenticiteit is het idee dat mensen zich vasthouden aan hun afkomst en identiteit en hier trots op zijn en niet doen alsof ze iets zijn wat ze in werkelijkheid niet zijn (Rickford & Rickford, 2000). Authenticiteit en het hebben van een eigen verhaal spelen een belangrijke rol in rap (Alim, 2009).

Cutler (2007) en Armstrong (2004) gaan in op de kenmerken en rol van hiphoptaal en onderscheiden daarbij drie vormen van authenticiteit:

- Trouw blijven aan jezelf
- Trouw blijven aan je afkomst en/of woonplaats
- Een connectie hebben met de originele hiphopcultuur en met de straat.

De keuze voor een specifieke identiteit en authenticiteit hangt samen met de keuze voor een bepaalde taalvariëteit of taalvoorkeur in muziek (Kuijt, 2017; Cutler, 2007). Veel jongeren identificeren zichzelf ('selfing') en anderen ('othering') door middel van taal en talige elementen (Paulissen, 2011). Door linguïstische elementen te gebruiken die niet tot het dominante Standaardnederlands behoren, zouden jongeren een eigen identiteit kunnen scheppen. Maar niet alleen taal speelt een rol in identiteit. Ook de plaats of wijk/buurt waar iemand vandaan komt is belangrijk voor iemands identiteit (Paulissen, 2011; Dzjamaljan, 2018).

Verspreiding van hiphop over de wereld

Onder andere door de opkomst van kabeltelevisie en door het nummer Rapper's Delight van de Sugarhill Gang werd het genre rap verspreid over de wereld. In het begin werd in de meeste landen sterk vastgehouden aan de oorspronkelijke rap uit Amerika, maar langzamerhand werd hier steeds meer van afgeweken en kreeg rapmuziek in elk land een eigen invulling en kleur. De rapmuziek kwam uiteindelijk ook in Nederland terecht (Markus, 2012).

Hiphop in Nederland

De hiphopcultuur in Nederland bestaat nu ongeveer dertig jaar. In het begin werden Nederlandse rappers nog niet serieus genomen, maar tegenwoordig is deze muziekstroming uitgegroeid tot een van de meest beluisterde muziekstijlen. In 2018 maakte Spotify statistieken bekend over onder andere de meest gestreamde artiesten aller tijden. In dit lijstje stonden de rappers Drake, Eminem en Kanye West. In Nederland was hiphop in 2018 het meest beluisterde genre met veel artiesten van Nederlandse origine, zoals Ronnie Flex en Lil' Kleine (De Bruijn, 2019).

1.2 Aanleiding en onderzoeksvragen

Ondanks de grote populariteit van het genre zijn taalwetenschappers pas recent begonnen met het documenteren van de taal binnen de (Nederlandse) hiphopcultuur. Zo is er nog maar weinig aandacht besteed aan regionale taalvariatie binnen de hiphopcultuur in zowel Amerika als daarbuiten en de identiteit die rappers hierbij aannemen (Cutler, 2007).

De studies die er al zijn over hiphop, focussen nauwelijks op de details van de taal die gebruikt wordt in rapteksten (Sarker, Winer, & Sarkar, 2005).

Daarnaast is er in Nederland nog niet gekeken naar het gebruik van verschillende taalvariëteiten door hiphopartiesten in hun repertoire. Daarom zal daar in deze scriptie wel aandacht aan worden besteed. Er zal worden gekeken naar welke keuzes er worden gemaakt voor de hoofdvariëteit door rappers. Met de hoofdvariëteit wordt de taalvariëteit bedoeld die het prominentst aanwezig is in een nummer van een rapartiest. Daarnaast zal er worden gekeken naar het gebruik van taalvermenging door Nederlandse rappers en wat hier de functies van zijn. Dit levert twee onderzoeksvragen op:

- Welke keuzes worden er gemaakt voor de hoofdvariëteit door rappers en wat zegt dit over hun identiteit en authenticiteit?
- Wordt er gebruikgemaakt van taalvermengingen door Nederlandse rappers, en zo ja, met welke talen of taalvariëteiten wordt er gemengd, en wat zegt dit over hun identiteit en authenticiteit?

Bij het maken van rapmuziek wordt er een keuze gemaakt voor een bepaalde taalvariëteit. In Nederland zijn de meest voor de hand liggende variëteiten het Nederlands, het Engels (omdat dat de oorspronkelijke taal van de hiphopcultuur is) of een verwante variëteit of variant, wat een accent, een dialect of een ethnolect kan inhouden. Maar dit onderscheid is lang niet altijd zo duidelijk. Soms gebruikt een rapper elementen van meerdere taalvariëteiten, zelfs binnen één nummer. Dan is er sprake van taalvermenging. Het fenomeen taalvermenging is wel al onderzocht voor landen die meerdere talen kennen, zoals Canada (Frans en Engels) (Sarkar e.a., 2005) en Nigeria (Engels en andere variëteiten) (Babalola & Taiwo, 2009), maar nog maar in zeer beperkte mate voor Nederland.

We willen taalkeuze en taalvermenging onderzoeken op grond van concrete rapteksten van een aantal Nederlandse hiphopartiesten. De keuze van die teksten moet rekening houden met de ontwikkeling in de tijd. Er worden daarom songteksten van Nederlandse rappers geanalyseerd in verschillende tijdsperiodes. Daarnaast moet er worden gekeken naar eventuele regionale verschillen, waarbij er rekening wordt gehouden met verschillende taalvariëteiten, zoals dialecten, ethnolecten en accenten. Er worden hiervoor rappers uit verschillende regio's van Nederland geanalyseerd.

1.3 Opzet scriptie

In sectie 2 zal de situatie van hiphop over de hele wereld worden weergegeven, met een duidelijke definitie van rap (sectie 2.1), de oorsprong van hiphop (sectie 2.2), de betekenis van authenticiteit en identiteit in hiphop (sectie 2.3), de kenmerken van AAE en hiphoptaal (sectie 2.4), de taalkeuze en taalvermenging binnen de rapmuziek (sectie 2.5) en de verspreiding van hiphop over de wereld (sectie 2.6). In sectie 3 zal de situatie van hiphop in Nederland verder worden uitgewerkt, waarbij de oorsprong (sectie 3.1), de verschillende periodes in de Nederlandse hiphop (sectie 3.2), de rol van identiteit en authenticiteit (sectie 3.3) en taalkeuze en taalvermenging (sectie 3.4) behandeld zullen worden. Sectie 4 beschrijft de methode van het onderzoek, waarin onder andere de selectie van rappers (sectie 4.1) en de selectie van teksten (sectie 4.2) wordt besproken. Sectie 5 vormt de resultatensectie. In sectie 6 worden de conclusies besproken en in sectie 7 volgt de discussie.

2. Rap

2.1 Definitie van rap

Rappen verwijst naar het "op een ritmische wijze zingen van een tekst op een beat", ofwel het spreken op de maat van de muziek (The American Heritage Dictionary of the English Language, 2009). Hier wordt zowel spreken als zingen gebruikt om het begrip rappen te definiëren. Hieruit blijkt al dat rap een balans is tussen spraak, proza, poëzie en zang. De prioriteit voor ritme zorgt ervoor dat er een stijl wordt gecreëerd die meer op gesproken taal lijkt (Androutsopolous en Scholz, 2003). Rapmuziek is afhankelijk van rijm en ritme voor zijn effect in plaats van melodie, zoals dit in andere

muziekgenres het geval is (Androutsopolous en Scholz, 2003). Het gebruik van rijm in rapteksten is cruciaal voor het succes van een rapnummer (Sarkar, Winer, & Sarkar, 2005; Androutsopolous, & Scholz, 2003). Verschillende vormen van rijm kunnen hiervoor worden ingezet, zoals beginrijm en eindrijm, maar bijvoorbeeld ook alliteratie (letterrijm) en assonantie (halfrijm) (Sollie, 2012).

Rapteksten worden gezien als reproducties van de straatcode die het 'black urban street life' beschrijven. Dit gebeurt vaak op een spontane, geïmproviseerde manier. De straatcode kan worden beschouwd als een inspiratie voor rapteksten (Kubrin, 2005). Binnen het genre rap kunnen nog veel verschillende stijlen worden onderscheiden, zoals bijvoorbeeld gangsta rap, drill en grime (Red Bull Music, 2019).

2.2 Oorsprong

Rapmuziek vindt naar alle waarschijnlijkheid haar oorsprong bij de West-Afrikaanse griotten. Dit waren dichters en muzikanten die de tradities en de geschiedenis van hun volk behoedden (Annerenee, 2015). Met hun ritmisch gesproken verhalen en met percussie trokken zij van dorp naar dorp. Deze manier van vertellen lijkt veel op de hedendaagse rapmuziek (Annerenee, 2015). Onder andere de hiphoptraditie van 'dissen' is een traditie die ook de griotten al hadden (Stapleton, 1998; Markus, 2012). 'Dissen' is het publiekelijk beledigen of afkraken van iemand, in dit geval in raps. Het woord 'diss' is afkomstig van het begrip 'disrespect'.

Ook tijdens de slavernij was het belangrijk dat de geschiedenis en tradities mondeling werden overgedragen. De slaven konden niet lezen en schrijven, dus werden verhalen ook hier mondeling verspreid, net zoals bij de griotten (Annerenee, 2015).

In de jaren '60 werd de Afrikaans-Amerikaanse bevolking in de VS zelfbewuster en kwam het volk in opstand tegen racisme. Ook hier werd de traditie van de griotten voortgezet, doordat veel zwarte protestdichters hun mening en hun kritiek op de maatschappij gingen uiten in ritmische gedichten. Dit deed zij vaak op straat. Hierbij maakten de protestdichters gebruik van percussie om zo meer aandacht te krijgen (Annerenee, 2015). Het Afrikaans-Amerikaans Engels (afgekort AAE) dat hiervoor gebruikt werd, wordt gezien als de oertaal van de hiphop (Cutler, 2007).

De hiphopcultuur en de bijbehorende rapmuziek zoals we deze nu kennen heeft als oorsprong de New Yorkse wijk de Bronx. Eind jaren '60 was deze welvarende wijk door gemeentelijk wanbestuur snel veranderd in een achterstandswijk, met veel misdaad en drugs en gewelddadige bendes als gevolg. De jongeren in de Bronx hadden vaak niet genoeg geld om de toegang van clubs te kunnen betalen. Daarom gingen ze hun eigen feestjes organiseren op straat. Iemand draaide plaatjes en iemand anders praatte het feest aan elkaar: de Master of Ceremonie (MC) (Annerenee, 2015).

2.3 Identiteit en authenticiteit

De straat vormt het centrum van hiphop. De connectie met de straat is een belangrijk onderdeel van hoe Amerikaanse rappers hun authenticiteit verkrijgen (Cutler, 2002). Blanke jongeren van de middenklasse moeten hun authenticiteit daardoor op een andere manier verkrijgen. Er werden in Amerika op een gegeven moment miljoenen albums verkocht aan kinderen die afkomstig waren uit rijke families. Echter was het wel zaak voor de rappers om een pure identiteit bewaren, aangezien zij de vertegenwoordigers waren van een 'zwarte' muziekstroming die zijn oorsprong vond in arme achterbuurten (Markus, 2012).

Authenticiteit in Europese rap sluit aan bij het gebruik van lokale dialectvormen en/of (multi-) etnolecten, eventueel afgewisseld met Engelse hiphoptaal of andere talen als het Turks (Cutler,

2007).

2.4 Kenmerken AAE en hiphoptaal

Binnen de rapmuziek en de hiphopcultuur is een eigen hiphoptaal te onderscheiden. Zo kent het AAE onder andere een eigen grammatica en bevat hiphoptaal vaak een eigen lexicon. Ook wordt de rapmuziek gekenmerkt door bepaalde thema's die behandeld worden in de raps.

Grammatica

De grammatica van hiphoptaal is grotendeels hetzelfde als die van gesproken AAE. Het gebruik van habitual 'be' in zinnen als 'She be the teacher' is een markeerder van identiteit voor jonge Afrikaanse Amerikanen en een van de kenmerken van hiphoptaal in Amerika (Cutler, 2007). Een ander kenmerk is het weglaten van het koppelwerkwoord 'to be'.

Lexicon en woordenschat

Het hiphop-lexicon wordt continu uitgebreid met nieuwe expressies, terwijl andere uitdrukkingen juist niet meer gebruikt worden (Cutler, 2007). Veel hiphoptermen zijn nieuw, maar sommige woorden kennen een lange geschiedenis. Daarnaast zijn er woorden te vinden die aanpassingen zijn van oudere uitingen. Deze woorden zijn dus gemoderniseerd.

Rapmuziek en de gehele hiphopcultuur dragen op deze manier bij aan taalvernieuwing en taalverandering. Zodra nieuwe woorden in rapmuziek terechtkomen, worden ze beschikbaar voor iedereen en kan iedereen ze in muziek of spraak gebruiken.

Onderwerpen

McFarland (2003) onderzocht de meest voorkomende thema's in rapmuziek. Hij vond twee dominante en belangrijke thema's, namelijk het uiten van kritiek op rassenongelijkheid en dat mannen superieur zijn aan vrouwen (Markus, 2012). Androutsopolous en Scholz (2002) hebben gekeken naar de meest voorkomende onderwerpen in rapteksten (in Europa). Bovenaan staat het praten over jezelf, oftewel zelfpresentatie. Andere veelvoorkomende onderwerpen in raps zijn sociale kritiek, drugs en feesten.

2.5 Taalkeuze en taalvermenging

Taalkeuze in Europa

Uit de overzichtsstudies van Androutsopolous en Scholz (2002, 2003) blijkt dat Europese rappers tegenwoordig vaak in hun moedertaal rappen. Tweetalige tweede en derde generatie migranten gebruiken meestal de dominante taal van de gemeenschap waarin ze leven. Ze gebruiken het gehele linguïstische repertoire van hun spraakgemeenschap, inclusief regionale dialecten, (multi-)etnolecten, Engelse elementen en elementen van verschillende andere vreemde talen. In Europese landen waar migrantengemeenschappen groot genoeg zijn en zich volledig gevestigd hebben, gebruiken rappers met een migrantenachtergrond soms de taal van de migrantengroep, maar ook etnische accenten. Rappers maken ook gebruik van regionale dialecten als deze nog actief gebruikt worden en lokaal prestige hebben verworven in een bepaalde gemeenschap (Androutsopolous & Scholz, 2002; Cutler, 2007).

Taalvermenging in de wereld

Taalvermenging is de wisselwerking tussen twee of meer talen of dialecten binnen één conversatie of context (Babalola & Taiwo, 2009). Onderzoeken naar taalvermenging door dichters en songwriters kunnen inzicht geven in de manier waarop twee of meer talen in contact staan (Sarkar e.a., 2005). Taalvermenging in songteksten is een recent fenomeen. Dankzij de massamedia is het mogelijk

geworden voor mensen over de hele wereld om blootgesteld te worden aan muziek van andere culturen dan hun eigen cultuur (Davies & Bentahila, 2006; Babalola & Taiwo, 2009).

Taalvermenging dient onder andere voor globalisatie en lokalisatie van muziek. Een overeenkomst voor alle hiphopculturen is namelijk dat zij zich voor een deel vasthouden aan het Amerikaanse voorbeeld, maar daar wel een eigen, lokale draai aan geven. De eerste rappers in een land kopiëren vaak letterlijk de Amerikaanse rapmuziek en houden daarbij vast aan de Amerikaanse vorm. Daarna realiseren ze zich dat de situatie in hun eigen land uniek is en waar een lokale invulling nodig is om een eigen identiteit te creëren. Dit wordt met name ingevuld door middel van de taal waarin wordt gerapt. Niet-Amerikaanse rappers ontwikkelden op die manier een eigen stijl die deels teruggrijpt op de Amerikaanse rap, maar die aan de andere kant uniek is door middel van het gebruik van lokale invloeden. Dit is een combinatie van globalisatie en lokalisatie, ook wel glocalisering genoemd (Markus, 2012; De Bruijn, 2019).

Een andere mogelijke reden voor taalvermenging is de noodzaak om rijm te vinden. In hiphop in de Canadese stad Montreal zijn er verschillende mogelijkheden voor interne rijm en eindrijm, net als verschillende mogelijkheden voor talen en taalvariëteiten. Rappers doen een beroep op alle mogelijke talige bronnen en ze maken veel en creatief gebruik van taalvermenging om het effect van rijm te bereiken (Sarkar et al., 2005).

Babalola en Taiwo (2009) hebben het fenomeen taalvermenging onderzocht in Nigeriaanse hiphopmuziek. Er werd een onderscheid gemaakt tussen twee vormen van taalvermenging: inter-sententiële en intra-sententiële taalvermenging. Onder inter-sententiële taalvermenging worden taalwisselingen tussen zinnen verstaan. De ene zin of het ene couplet is in de ene taal, terwijl de volgende zin of het volgende couplet in een andere taal is. Als uitingen in andere talen 'gesandwiched' worden tussen de dominante taal binnen een zin, dan is er sprake van intra-sententiële taalvermenging. Door middel van taalvermenging ontwikkelen de Nigeriaanse rappers een unieke identiteit (Babalola & Taiwo, 2009). In het onderzoek van Sarkar, Winer en Sarkar (2005) is taalvermenging als markeerder van sociale of culturele identiteit een veelvoorkomende functie van taalvermenging.

Ook in Hong Kong is er sprake van taalvermenging binnen de hiphopcultuur. Een van de bekendste hiphopgroepen in Hong Kong is Fama. Zij gebruiken in hun rapteksten zowel Kantonees als Engels. Dit doen ze bijvoorbeeld door bij een Engels woord een Kantoneese intonatie te gebruiken. Maar ze hebben ook een lied waarin een heel couplet in het Engels wordt gerapt en de rest van de tekst in het Kantonees wordt gerapt. Lin (2011) heeft dit geanalyseerd in een rap over het schoolleven in Hong Kong, waarin er zowel les wordt gegeven in het Engels als in het Kantonees. Dit vermengen van talen in het schoolleven komt terug in de rap.

Een feature van Europese rapteksten is het wijdverspreide gebruik van (Amerikaans) Engels materiaal. Het gebruik van Engelse elementen in niet-Engelse rapteksten is bekeken door Androutsopolous en Scholz (2002). Daaruit is gebleken dat vooral culturele terminologie uit het Engels wordt overgenomen, maar ook Engelse elementen die als rapjargon worden gezien, zoals 'homies', 'bitch' en 'shit'. Ook interjecties als 'yeah' en 'yo' komen regelmatig voor. Soms worden zelfs hele Engelse uitingen of refreinen gebruikt. Maar het Engels geeft ook input voor de creatie van een vorm in de moedertaal, waarbij een Engels element wordt vertaald naar de moedertaal.

2.6 Verspreiding van hiphop over de wereld

Hoewel hiphop begon als een Amerikaans genre, is het nu wereldwijd verspreid en is het in een heleboel landen een groot en populair genre (Ross, 2018). Wat in de jaren '70 in de Bronx ontstond is nu een wereldwijde jeugdcultuur geworden.

Hoewel het nummer Rapper's Delight van de Sugarhill Gang niet het allereerste rapnummer ooit was, is het wel het eerste rapnummer dat een hit werd en het genre hiphop naar het grote publiek bracht. Door de verspreiding van rapmuziek wordt de muziek gebruikt in nieuwe sociale en talige omgevingen (Androutsopolous & Scholz, 2003).

Per continent zullen er voorbeelden van deze ontwikkeling en verspreiding van de hiphopcultuur en rapmuziek worden gegeven.

Azië

In de jaren '70 was het muziekgenre Cantopop in opkomst in Hong Kong. Dit is Kantonese popmuziek, wat ervoor zorgde dat er een lokale identiteit werd geschetst. De Kantonese taal blijft namelijk een belangrijk deel van de lokale identiteit van Hong Kong, omdat dit de moedertaal van veel inwoners van Hong Kong is. Maar vanaf de jaren '90 verloor deze Cantopop zijn thematische veelzijdigheid. Vanaf de jaren '90 ging Cantopop voornamelijk over liefdesaffaires en niet meer over thema's als vriendschap, familie en levensfilosofie. Hiphopmuziek werd vanaf toen een goed alternatief voor Cantopop (Lin, 2011).

Afrika

De tradities van publiekelijk spreken, poëzie, zingen en percussie in Afrika lijken op de moderne rap van nu en hebben de basis gelegd voor de moderne Afrikaanse rap. De griotten waren namelijk straatdichters van Afrikaanse afkomst, maar het was de Amerikaanse rap die uiteindelijk de bron vormde voor Afrikaanse rap. In de jaren '80 imiteerden ze in Afrika raps die afkomstig waren uit Amerika. In de jaren '90 gingen de Afrikaanse rappers hun eigen weg. Nu is hiphop een van de grootste muziekgenres in Afrika (Charry, 2012).

Er zijn verschillende routes waarlangs rap in Afrika terecht is gekomen. Omdat er in de jaren '80 nog geen markt voor rap was, werd het genre overgebracht door Afrikanen die in het buitenland verbleven. De twee belangrijkste routes voor deze overdracht waren via New York en Parijs, onder andere omdat er zich hier veel Afrikaanse migranten gevestigd hadden (Charry, 2012). Het Afrikaanse land met de langste rapgeschiedenis is Senegal. Senegal heeft via beide routes, zowel New York als Parijs, input voor de hiphopcultuur ontvangen (Charry, 2012).

In Zuid-Afrika diende de hiphopcultuur in het begin van de jaren '80 als protestmiddel tegen de apartheid. In Kaapstad ontstond rap als gevolg van onderdrukking door de overheid en het verbannen van protestorganisaties. Dit betekende dat mensen nieuwe manieren moesten vinden om hun ongenoegen te uiten. De jeugd begon met het overnemen van Engelse teksten van hiphopgroepen uit Amerika. Na de komst van Nelson Mandela als de eerste democratisch gekozen president, onderging de hiphop in Zuid-Afrika een transformatie. De vrijheid van expressie die meekwam met deze democratie betekende een commercialisatie van muziekvormen en culturen, waaronder hiphop (Bodunrin, 2014). Hiphop diende nu niet zozeer meer als protestmiddel, maar als 'gewone' muziekstroming.

Australië

In Australië kwam de hiphopcultuur overwaaien vanuit de Verenigde Staten. Hierdoor heeft de rapmuziek daar kenmerken van de hiphop uit de Verenigde Staten overgenomen. Een van de overgenomen kenmerk van de Amerikaanse rap is het uiten van protest en weerstand tegen vormen van marginalisatie (Ross, 2018).

In Australië kwam de hiphopcultuur langzaam op gang, omdat het genre niet door het Australische publiek geaccepteerd werd. Dit was het gevolg van de negatieve associaties van hiphop met een gewelddadige subcultuur. In het begin van de jaren '00 kreeg het genre echter wel authenticiteit.

Hoewel er wat afhankelijkheid van hiphopterminologie vanuit Amerika was, was er ook sprake van elementen uit de Australische taal en cultuur (Ross, 2018).

Europa

Naast het nummer *Rapper's Delight* van de Sugar Hill Gang had ook kabeltelevisie een belangrijke rol in de ontwikkeling van de rapmuziek (Rose, 1994; Markus, 2012). Vooral op MTV werd veel rapmuziek uitgezonden (Keyes, 2004; Markus, 2012). Rond die tijd drong hiphop door vanuit Amerika naar Europese landen, doordat Amerikaanse rappers zich in Europese landen gingen vestigen. Vooral in Engeland vestigden zich veel Amerikaanse rappers. Op die manier kwamen invloeden van verschillende delen van de wereld samen in rapmuziek (Markus, 2012).

Hoewel de eerste sporen van hiphopcultuur in Europa terug te vinden zijn in de jaren '80, is de ontwikkeling van nationale markten voor de rapmuziek pas een fenomeen in de jaren '90. Het aantal uitgebrachte rapnummers en rapalbums in Europa steeg toen in een razend tempo (Androutsopolous & Scholz, 2003).

Opvallend is dat de meest prominente stroming van Amerikaanse rap in de jaren '90, gangsta rap, afwezig is in de onderzoeksgegevens van Androutsopolous en Scholz (2003) over Europese rappers. Dat genre sloeg niet echt aan in Europa. De reden hiervoor is de afwijkende sociale basis van hiphopcultuur in Europa ten opzichte van de hiphopcultuur in Amerika. De leefcondities die in gangsta rap worden besproken zijn niet vergelijkbaar met de levens en leefcondities van Europese rappers. De raps met sociale kritiek worden wel voortgezet in Europa.

De taal van rap in Europa is bijna altijd de moedertaal of in het geval van rappers met een migratieachtergrond de dominante taal van de gemeenschap waarin de rappers leven. Daarnaast bevatten de teksten niet-standaard elementen op fonologisch, morfosyntactisch en lexicaal niveau. Europese rappers breiden het talige repertoire van hun spraakgemeenschap uit door middel van regionale dialecten, etnolecten, Engelse elementen en elementen van andere vreemde talen. Het gebruik van Engels in rap kan dienen om een connectie met de oorsprong van rap te vormen. Daarnaast kunnen rappers daarmee hun communicatieve vaardigheden tonen (Androutsopolous & Scholz, 2002).

De sociolinguïstiek van Europese rap verschilt drastisch van de Amerikaanse rap, omdat er geen overkoepelende Europese taalvariëteit is die Europese rapteksten domineert, zoals wel het geval is in Amerika met als dominante taalvariëteit het AAE. Europese rappers baseren zich vaak op regionale, sociale en etnische dialecten, waarbij het precieze gebruik hiervan afhangt van de attitudes van elke spraakgemeenschap (Androutsopolous & Scholz, 2002).

3. Rap in Nederland

3.1 Oorsprong

Met de verspreiding van hiphop naar Europa is deze stroming ook terechtgekomen in Nederland. In 2018 was hiphop zelfs het meest beluisterde genre in Nederland (De Bruijn, 2019). Aangezien hiphop zijn oorsprong vindt in Amerika, bevat de Nederlandse hiphop veel invloeden van Amerikaanse hiphop (Markus, 2012).

Eind jaren '70 begonnen jongeren van Antilliaanse en Surinaamse komaf te rappen in Randstedelijke gebieden, zoals bijvoorbeeld de Bijlmer in Amsterdam en het Oude Westen in Rotterdam (Wermuth, 2001). In het begin imiteerden zij vooral Amerikaanse rap. Er was toen namelijk nog een afkeer tegen

rappen in de moedertaal, omdat het dan te ver af zou wijken van de hiphop zoals deze in Amerika bestond (De Bruijn, 2019).

Voor hiphop van Nederlandse bodem werd op een gegeven moment de term Nederhop geïntroduceerd (Wermuth, 2001). Osdorp Posse was de eerste rapgroep die geheel Nederlandstalige rapmuziek maakte. In het begin probeerden zij de Amerikaanse rap zo goed mogelijk te imiteren en vertaalden ze Amerikaanse teksten letterlijk naar het Nederlands (Markus, 2012).

In het begin van de 21^e eeuw werd er meer van het Amerikaanse voorbeeld van rap afgeweken en werd het normaal om in het Nederlands te rappen. Een nieuwe lichter rappers ging hiermee aan de slag, waaronder de succesvolle rappers Brainpower, Opgezwolle en de Jeugd van Tegenwoordig (Markus, 2012).

In een interview in De Wereld Draait Door met Ali B (NPO Start, 2015) en door Huismans (2009) worden vier regio's benoemd die belangrijk zijn voor de Nederlandse rapscene. Dit zijn Amsterdam, Rotterdam, Eindhoven en Zwolle.

3.2 Periodes in de Nederlandse hiphop

Markus (2012) brengt de geschiedenis van de Nederlandse hiphop in kaart. Hij onderscheidt de volgende drie periodes:

Eerste periode

De beginperiode van de Nederlandse hiphop loopt van ongeveer 1990 tot en met 2001, waarin de gehele muziekstroming in Nederland in opkomst is. Daardoor wordt rap nog gerepresenteerd als knullig en niet serieus te nemen en is er nog weinig aandacht voor deze muziekstroming. Alles draait namelijk nog om de hiphop zoals deze in Amerika is ontstaan en de Nederlandse rappers kunnen dit Amerikaanse voorbeeld niet evenaren. De aandacht is in deze periode vooral gericht op de rapgroep Osdorp Posse, die gezien wordt als de grondlegger van de Nederhop. Buiten de Randstad verwerven rappers niet of nauwelijks authenticiteit. In deze periode is Amerika dus nog erg leidend en wordt Nederlandse hiphop continu hiermee vergeleken.

Tweede periode

De tweede periode in de Nederlandse hiphop loopt van 2002 tot 2005. In deze periode domineren Marokkaans-Nederlandse rappers de rapscene in Nederland en is er veel aandacht voor het engagement van de rappers (Nortier & Dorleijn, 2008). Ook komt er meer aandacht voor afwijkende lokaliteiten. Veel Marokkaans-Nederlandse jongeren gebruiken een accent en dikken dit accent soms zelfs aan om zo hun etnische achtergrond te benadrukken (Nortier & Dorleijn, 2008; Markus, 2012). Na 11 september 2001 was er sprake van een verharding in de politiek rondom immigratie en integratie. Dit is een mogelijke verklaring voor de opkomst van juist deze groep van Marokkaans-Nederlandse jongeren in de rapscene. Hiphop blijkt voor etnische minderheden in Nederland een geschikt middel om hun kritiek op het integratie- en immigratiedebat te uiten (Markus, 2012).

Toch wordt ook in deze tweede periode de muziekstroming nog steeds gezien als niet serieus te nemen en doet de Nederlandse hiphop nog altijd onder voor de hiphop uit Amerika.

Derde periode

De derde en laatste periode loopt van 2005 tot en met nu. In deze periode zijn er binnen de rapscene verschillende stijlen te onderscheiden. Nederhop wordt gezien als een volwaardige muziekstroming met een zeer breed aanbod in rappers en stijlen, waardoor het eindelijk wordt beschouwd als een serieus muziekgenre. Ook rap van buiten de Randstad is in deze periode in opkomst, vooral in de

steden Eindhoven en Zwolle, met bekende rappers als Fresku, Opgezwolle en Typhoon (Markus, 2012).

3.3 Identiteit en authenticiteit

In de sociolinguïstiek is het concept plaats van belang om taalvariatie te verklaren, waarbij plaats niet primair wordt gezien als een fysieke ruimte, maar als een context van menselijk handelen. Een fysieke plaats wordt betekenisvol door keuzes die mensen maken. Sprekers creëren zo binnen een fysieke plaats ook een sociale plaats door over taalgebruik na te denken en daar bepaalde keuzes in te maken. Dit draagt bij aan de identiteit van bepaalde groepen mensen. Zo kan een bepaald taalkenmerk op een gegeven moment bepaalde associaties oproepen wat tot de identiteit van die groep behoort, bijvoorbeeld dat de zachte 'g' tot het zuiden van Nederland behoort. Een taalkenmerk is dan officieel geregistreerd en maakt deel uit van iemands identiteit (Cornips, Marzo, & Swanenberg, 2019).

Paulissen (2011) onderzocht het gebruik van lokale identiteit in raps die gemaakt zijn door middelbare schoolleerlingen in Geleen. Hier zijn veel raps terug te vinden waarin naast het Nederlands veelvuldig een Limburgs dialect wordt gebruikt. In de raps van de leerlingen speelt identiteit een grote rol. In meer dan de helft van de raps stellen de jongeren zichzelf voor of geven ze aan wie ze zijn of zouden willen zijn. Maar ook gebruikten ze Engelse elementen en talige elementen van andere regio's. Hierbij ging het voornamelijk om talige kenmerken van jongeren in de Randstad, zoals een Marokkaanse stemhebbende dentale z. Tijdens het rappen wilden de jongeren bewust de identiteit van een stoere rapper aannemen en dit ook actief aan de buitenwereld laten zien. Paulissen (2011) concludeert dat de leerlingen dit probeerden ze te ondersteunen door het inzetten van talige elementen.

In de beginfase van de Nederhop blijkt een straatimago belangrijk te zijn voor rappers om authenticiteit te kunnen verwerven. De rappers met een Antilliaanse of Surinaamse komaf voldeden hier grotendeels aan. Zij kwamen uit arme wijken en hadden school vaak voortijdig verlaten (Markus, 2012).

Voor Nederlandse rappers blijkt het voor het verwerven van authenticiteit belangrijk om hun afkomst te presenteren en hier trots op te zijn (Markus, 2012). Je kunt bijvoorbeeld al aan de naam van de rapgroep Osdorp Posse zien uit welk deel van Amsterdam de rappers afkomstig zijn. Rappers benadrukken graag waar ze vandaan komen, zeker als deze plek een straatimago oplevert (Koelemaj, 2019).

Later komt ook in Zwolle de rapscene op gang met rappers als Typhoon en Opgezwolle. De Zwolse rappers vonden het belangrijk dat rappers in heel Nederland trots zijn op hun afkomst (De Bruijn, 2019). Typhoon zegt in een interview (Huisman, 2009): "Iemand uit Heerlen of Vlagtwedde zegt ineens ook met trots: Ja man, ik kom uit Heerlen, ik kom uit Vlagtwedde!"

3.4 Kenmerken Nederlandse hiphoptaal

Lexicon en woordenschat

Een goed voorbeeld van taalvernieuwing en taalverrijking binnen de Nederlandse hiphop zijn de rapteksten van De Jeugd van Tegenwoordig. Zij hebben onder andere het woord 'Watskeburt' opgepikt in Amsterdam-Noord en verwerkt in een van hun raps.

Ook straattaal vormt een belangrijk onderdeel van het hiphop-lexicon, wat in feite ook taalverrijking is. Straattaal wordt geassocieerd met bepaalde subculturen en kan vooral op woordenschat onderscheiden worden van het Standaardnederlands (Nortier & Dorleijn, 2008).

De creativiteit van rap is vaak te zien in de manier waarop muzikanten ritmes, geluiden en teksten van verschillende talen en culturen vermengen (Sarkar et al., 2005). Deze creativiteit is ook te zien in tabel 1, waarin het gebruik van unieke woorden door Nederlandse schrijvers en rappers met elkaar is vergeleken (Reuneker, Waszink, & Van der Wouden, 2017). Hiervoor zijn er 4000 woorden uit tien tot vijftien rapteksten van dertig rappers vergeleken met de eerste 4000 woorden in boeken van de Nederlandse schrijvers Pfeijffer, Mulish, Couperus en Multatuli. Hierin is de lexicale diversiteit onderzocht, oftewel het aantal uniek gebruikte woorden (types) gedeeld door het totaal aantal gebruikte woorden (tokens). De Nijmeegse rapgroep Zo Moeilijk blijkt meer unieke woorden te gebruiken dan Harry Mulisch. In de onderzochte 4000 woorden gebruikte de rapgroep 1393 unieke woorden tegenover 1366 unieke woorden in het boek *De ontdekking van de hemel* van Harry Mulish. De rappers Opgezwolle, Brainpower en Zwart Licht zijn ook erg creatief en uniek in hun taalgebruik. Zij gebruiken meer unieke woorden in hun teksten dan Multatuli, namelijk respectievelijk 1332, 1295 en 1291 woorden tegenover 1286 woorden in het boek *Max Havelaar* van Multatuli (Reuneker, Waszink, en Van der Wouden, 2017). Rappers zijn dus vaak erg creatief in hun taalgebruik en dragen daarmee bij aan taalverandering en taalvernieuwing.

Wie gebruikt de meeste unieke woorden in zijn teksten?

1. *Ilya Leonard Pfeijffer* (1480)
2. *Zo Moeilijk* (1393)
3. *Harry Mulisch* (1366)
4. *Louis Couperus* (1352)
5. *Opgezwolle* (1332)
6. *Brainpower* (1295)
7. *Zwart Licht* (1291)
8. *Multatuli (Eduard Douwes Dekker)* (1286)
9. *Osdorp Posse* (1244)
10. *Great Minds* (1219)
11. *De Jeugd van Tegenwoordig* (1176)
12. *Typhoon* (1164)
13. *Fresku* (1133)
14. *Tourist LeMC* (1112)
15. *Lange Frans en Baas B* (1102)

Tabel 1. Het gebruik van unieke woorden in teksten door rappers en schrijvers.

3.5 Taalkeuze en taalvermenging

Taalkeuze

In de jaren '80 begonnen de eerste Nederlanders met rappen, zoals Born Free MC en Extince. Ze rappen dan nog vooral in het Engels. In de jaren '90 begonnen ook E-Life, Postmen en Cilvaringz met rappen in het Engels. Cilvaringz zei ooit: "Niet alleen kan ik me in het Engels beter uiten, zo kan ik mijn woorden ook bij een breder publiek brengen en makkelijker met andere mensen samenwerken." (Keunen, 2015)

Eind jaren '80 wilden Nederlandse rappers ook gaan proberen om in het Nederlands te rappen. De eerste rapformatie die begint met rappen in het Nederlands is Osdorp Posse. Dit deden ze in eerste instantie voor vrienden die zich wel bezighielden met hiphop, maar het Engels hiervoor niet goed genoeg beheersten (Huisman, 2009). Later schakelen ook U-Niq en Extince over naar rappen in het Nederlands. Er ontstaat hierdoor een ruzie tussen Extince en Osdorp Posse. Osdorp Posse reageert op Extince zijn Nederlandstalige nummer 'Sprakwater' met de distract 'Braakwater':

*"Jij deed altijd alles Engels vanaf het begin
En nou is Nederhop in, en jij springt er midden in
Met je brave ABN klaar voor de top 40
Heel slim zakenmannetje maar erg smerig".*

Extince reageert hier op zijn beurt op in het nummer 'Kaal of Kammen':

*"Van mijn Engelstalig werk was jij ook al jaren fan
Maar in mijn eigen taal versta je pas hoe goed ik wel niet ben".*

Aanhangers van Extince gaan hun muziek Nederlandstalige hiphop noemen. Zo doen ze afstand van de term Nederhop, die door Osdorp Posse bedacht is (Huisman, 2009).

Naar verloop van tijd werd de Engelstalige rap door Nederlanders ook steeds beter. Rapper Brohlin zei tijdens de bijeenkomst Poetry in Action in Maastricht het volgende: "Ik schrijf mijn teksten in het

Engels. Ik ben ooit begonnen met het schrijven van nummers in het Nederlands, maar luister daar alsjeblieft niet naar. Die nummers zijn echt rotzooi.”¹

Er zijn ook rappers die overschakelen naar Engelstalige rap in de hoop door te kunnen breken om internationaal niveau, zoals rapper Postmen.

Er zijn ook rappers die in het Nederlands begonnen, toen in het Engels verder gingen, maar daarna toch weer teruggrepen op het Nederlands. Opgezwolle is hier een voorbeeld van. Sticks, een van de rappers van Opgezwolle, zegt hier zelf over: “Ik merkte dat ik beperkingen had in het Engels. Als je een zin rapt in het Nederlands, komt die tien keer zo hard aan voor het Nederlandse publiek.” (Huismans, 2009).

Andere rappers zeggen in een interview over de keuze voor het gebruik van Nederlands of Engels (Van Disseldorp, 2018) voor hun raps het volgende:

Def P: *“Het was zo vanzelfsprekend dat je in het Engels ging rappen. Ook in Nederland rapte iedereen in het Engels, want dat hoorde gewoon zo.”*

Adje: *“Ik heb in het Engels ook heel lang gerapt, maar meer als hobby. Destijds waren er niet echt knaken te verdienen.”*

LEAFS: *“Ik heb ook best wel liedjes uitgebracht die bijna volledig Engels zijn. Het trekt me echt heel erg aan. Soms moet ik mezelf gewoon temmen van, je kan niet zo veel Engelse woorden gebruiken, maar je moet een beetje gaan levelen.”*

In het onderzoek van Kuijt (2017) werd mensen gevraagd welke associaties ze hadden met de Nederlandse en de Engelse taal in popmuziek. Enkele argumenten voor het gebruik van het Nederlands zijn een betere controle over je moedertaal en een rijkere woordenschat in deze taal. Redenen om voor het Engels te kiezen waren een grotere markt voor je muziek en de mogelijkheid om buiten Nederland door te breken. Daarnaast zouden mensen minder goed naar de tekst luisteren als deze in het Engels is.

Naast het rappen in het Nederlands of het Engels kan er gekozen worden voor een andere variëteit, bijvoorbeeld een dialect, accent of etnolect. De kenmerken van veelvoorkomende accenten en dialecten in Nederland zijn weergegeven in Appendix A.

Hoewel het aantal dialectartiesten in alle muziekgenres in Nederland toeneemt, neemt het gebruik van dialecten in het dagelijks leven juist af (Grijp, 2007). Verklaringen voor deze afname zijn verstedelijking, een hoger opleidingsniveau en het gebruik van Standaardnederlands in nationale media. Gezien deze bedreigingen voor dialecten is dialectmuziek opmerkelijk. Wanneer dialecten zeldzamer worden, lijkt het alsof mensen zich opnieuw bewust worden van de culturele waarde van dialecten (Van der Hoeven, 2015).

Het aantal dialectartiesten in een regio is verbonden met het aantal mensen dat een dialect spreekt in die regio. Daardoor heeft Limburg de meeste dialectartiesten (Grijp, 2007).

Een verklaring voor het gebruik van dialect in muziek is dat de populariteit van muziek gezongen in een Nederlands dialect een gevolg is van de ingrijpende globalisatie. Globalisatie zou gevoelens van culturele *rootlessness* veroorzaken, waardoor mensen niet meer weten tot welke groep ze behoren. Dit leidt tot de herinvoering van lokale identiteiten en dus lokale dialecten om zo authenticiteit te verwerven. Een aanvullende verklaring is dat mensen in dialectmuziek hun emoties beter kunnen uiten en het publiek zich zo beter kan identificeren met de songteksten (Van der Hoeven, 2015).

---

¹ Poetry in Action werd op 8 oktober 2019 georganiseerd in Maastricht door Mensen Zeggen Dingen, Studium Generale, Huis voor de Kunsten Limburg, Letterkundig Centrum Limburg en UCM Poetry Society.

Taalvermenging

Verheijen, de Weger en van Hout (2018) onderzochten de taalvermenging van Nederlands en Engels in geschreven computer-mediated communication (CMC) van jongeren. Hieruit is gebleken dat Engels een belangrijk element is in de (online) spraak van Nederlandse jeugd. Wel blijft het Engels ondergeschikt aan het Nederlands. Toch is taalvermenging in songteksten een heel ander fenomeen dan taalvermenging in een conversatie zoals CMC, aangezien songteksten in tegenstelling tot een conversatie niet spontaan zijn en ook niet gericht zijn aan een kleine groep mensen die je als spreker persoonlijk kent (Sarkar, Winer, & Sarkar, 2005; Babalola & Taiwo, 2009).

Verder is er nog weinig tot geen onderzoek gedaan naar taalvermenging in Nederlandse hiphop. In het huidige onderzoek zal daarom worden bekeken in welke vorm de taalkeuze en taalvermenging in Nederlandse hiphop naar voren komen en invulling krijgen.

4. Methode

4.1 Selectie groepen voor analyse taalkeuze

Om de taalkeuze van rappers te kunnen onderzoeken, moest er eerst een selectie van rappers worden gemaakt. Hiervoor zijn een aantal selectiecriteria opgesteld waaraan de rappers moesten voldoen. Er is rekening gehouden met de volgende criteria:

(1) De rappers moesten uit verschillende regio's van het land komen, om zo verschillen tussen regio's te kunnen onderzoeken. In een interview van De Wereld Draait Door met Ali B worden vier regio's benoemd die belangrijk zijn voor de Nederlandse rapscene. Dit zijn Amsterdam, Rotterdam, Eindhoven en Zwolle (NPO Start, 2015). In dit onderzoek zijn teksten van rappers uit de buurt van deze gebieden geanalyseerd. De steden Amsterdam en Rotterdam (en de nabijgelegen steden) zijn hier gedefinieerd als de Randstad. De gebieden zoals Eindhoven en Zwolle (en andere gebieden buiten de Randstad) zijn gedefinieerd als regio.

(2) Er moesten verschillende variëteiten als hoofdvariëteit geselecteerd worden. Het doel was namelijk om ook taalvermenging tussen een dialect en het Engels of een dialect en het Nederlands te onderzoeken. Daarom zijn er rappers geselecteerd voor dit onderzoek die als basisvariëteit voor hun raps het Standaardnederlands, een accent, een dialect of een andere variëteit gebruiken. Naast bovengenoemde Randstad en regio is er daarom ook een categorie 'dialect' toegevoegd aan dit onderzoek.

(3) De rappers moesten liedjes hebben gemaakt in de drie verschillende tijdsperiodes. Zo kon er worden bekeken of rappers in de loop van de tijd nog opvallende andere keuzes in taalvermenging maken, bijvoorbeeld of ze dit meer of minder gingen toepassen en of er verschil was tussen welke variëteiten ze gingen mixen. Voor de Randstad is dit criterium goed te hanteren. Voor de regio en het dialect is dit echter een stuk lastiger, omdat er minder rappers uit deze gebieden komen en deze vaak pas later zijn begonnen met rappen. Dit criterium is daarom versoepeld. De rappers uit de regio moesten in minstens twee aansluitende perioden actief te zijn of actief zijn geweest. Het rappen in een dialect bleek helemaal niet zo populair om te doen. Voor hen is het criterium dat ze in minstens één periode actief moeten zijn of moeten zijn geweest. In onderstaande tabel zijn deze criteria nogmaals weergegeven.

	Randstad (Amsterdam en Rotterdam)	Regio (Eindhoven, Breda en Zwolle)		Dialect
1 ^e periode (tot 2001)	x	(x)	of	x
2 ^e periode (2002-2005)	x	x		(x)
3 ^e periode (2005-heden)	x	x		(x)

- X De rapper moet in deze periode actief zijn om aan de criteria van dit onderzoek te voldoen.
(X) De rapper mag in deze periode actief zijn, maar dit is niet nodig om toch aan de criteria van het onderzoek te voldoen.

Alle Nederlandse rappers die in de lijst staan die is samengesteld op Wikipedia, die voldoen aan de bovengenoemde criteria en waarvan nummers beschikbaar zijn op YouTube of Spotify, zijn meegenomen in dit onderzoek. Ook zijn er alleen rappers meegenomen waarvan er minstens één songtekst van een nummer beschikbaar is op internet. Alleen Nederlandse rappers zijn meegenomen, dus Vlaamse rappers werden in dit onderzoek buiten beschouwing gelaten. Dit levert de volgende selectie van rappers op:

Randstad	Regio	Dialect
Osdorp Posse	Extince	Wat Aans! (Gronings)
Def Rhymz	Opgezwolle	Pikkatrillaz (Maastrichts)
THC	Killer Kamal	MC Remon (Fries)
Brainpower		
DuvelDuvel		

Om de taalkeuze van deze rappers te onderzoeken is er naar hun gehele repertoire gekeken. Dat wil zeggen dat er naar hun nummers gezocht is op YouTube en Spotify om erachter te komen hoeveel nummers ze hebben uitgebracht en wat de taalvariëteit is. Daarnaast zijn er zoveel mogelijk songteksten gezocht om voorbeelden van opvallende taalkeuzes op te sporen.

4.2 Selectie teksten voor analyse taalvermenging

In het onderzoek van Reuneker, Waszink en Van der Wouden (2017) was net als in het huidige onderzoek een specifiek corpus van songteksten samengesteld. Dit specifieke corpus van nummers zal worden gebruikt om de taalvermenging te analyseren. Het gehele repertoire van rappers is namelijk veel te uitgebreid, dus er zal een keuze moeten worden gemaakt om bepaalde nummers te analyseren.

De songteksten in dat onderzoek (Reuneker e.a., 2017) waren afkomstig van de website Genius Lyrics. Deze website is in dit onderzoek ook geraadpleegd, omdat deze website een grote database aan songteksten bevat. De website startte in 2009 onder de naam Rap Genius en richtte zich aanvankelijk op rapmuziek. Hierdoor is het aanbod aan songteksten van rapmuziek redelijk groot.

Genius werkt met transcripties die door fans worden gemaakt. Dit gaat vaak goed, maar niet altijd. Daarom is er in dit onderzoek een foutencontrole op de songteksten uitgevoerd. Wanneer er twijfel bestond over of de songtekst correct was of niet en dit aan de hand van het beluisteren van de audio niet te achterhalen was omdat het niet goed verstaanbaar was, is de songtekst blijven staan zoals deze in Genius staat vermeld.

Niet alle songteksten van een artiest waren beschikbaar op Genius. Als ze hier niet te vinden waren, is er gekeken op andere websites waarop songteksten beschikbaar zijn. Als de songteksten ook hier niet te vinden waren, werden de songteksten zelf getranscribeerd. Dit leverde wel meer vraagtekens op in het geval dat de tekst niet goed verstaanbaar was. Bij de rappers die in een dialect rappen, is dit echter niet zelf getranscribeerd, aangezien een uitgebreide kennis van deze dialecten ontbreekt. In

het geval dat daar geen songteksten beschikbaar waren, zijn deze rappers helaas niet meegenomen in het onderzoek.

Per periode is er per artiest één nummer geanalyseerd, waarbij voldaan is aan alle bovenstaande criteria. Hierbij is gekozen voor de volgende nummers:

Artiest	Nummers periode 1	Nummers periode 2	Nummers periode 3
DuvelDuvel	Duvel Op (1998)	Sjonge de jonge (2004)	DuvelDuvel (2007)
Brainpower	Wat een jinx is (2001)	Dansplaat (2002)	Mijn manier (2009)
Osdorp Posse	Origineel Amsterdams (2000)	Tegenstrijd (2003)	Roekies en broekies (2005)
Def Rhymz	Doekoe (2001)	Ik ben niet te stoppe (2002)	Blanke dingen doen (2018)
THC	Nummer 1 (1999)	Wil je weten hoe het voelt? (2004)	In de Noordside (2006)
Opgezwolle	Zwolle (2001)	Verre Oosten (2003)	Hoedenplank (2006)
Extince	Spraakwater (1998)	Voorprogramma (2003)	Repper-de-klep (2007)
Killer Kamal		Vroemmm (2005)	Wat een junk (2019)
Wat Aans!			Trilploot (2006)
Pikkatrillaz		Original Sjengstas (2004)	
MC Remon			Soll-i-ed Dwaan (2009)

Bij de dialectrappers was er weinig keuze wat betreft de selectie van nummers, aangezien er weinig songteksten hiervan beschikbaar waren. Ook voor de tweede periode was er wat minder keuze in teksten, aangezien dit maar een relatief korte periode omvat. Er zijn zoveel mogelijk nummers geselecteerd waarvan al een songtekst beschikbaar was. Bij nummers waarbij dit niet het geval was, is geluisterd naar de teksten van nummers. De nummers waarbij de tekst het best verstaanbaar was en dus de minste fouten of ontbrekende woorden zou opleveren bij het uitwerken van de songtekst zijn vervolgens geselecteerd om te analyseren.

4.3 Definitie van Engelse elementen

Woorden worden in dit onderzoek gezien als Engels als deze woorden niet in het Nederlandse woordenboek staan, maar wel in het Engelse woordenboek. Er staan namelijk zeer veel Engelse woorden in het Nederlandse woordenboek (Van Dale Online Op School, Editie 2020), waarvan sommigen al ver geïntegreerd zijn in de Nederlandse samenleving. Bij woorden als *baby* en *cracker* staat bijvoorbeeld ook vermeld dat het afkomstig is uit het Engels, terwijl dit allang geaccepteerde Nederlandse woorden zijn. Om deze verwarring te voorkomen en een duidelijke definitie te geven, worden alle woorden die in het Nederlandse woordenboek staan niet meegenomen als Engelse elementen.

4.4 Definitie van straattaal

Eenzelfde soort definitie wordt aangehouden voor straattaal. Elementen werden gecodeerd als straattaal (van verschillende oorsprong) als de woorden niet in het Nederlandse woordenboek staan, maar wel in het straatwoordenboek of elders op het internet duidelijk als straattaal traceerbaar zijn. Woorden werden niet als straattaal gezien als de elementen in het Nederlandse woordenboek stonden.

4.5 Tekstanalyse

Allereerst is in de songteksten van rappers uit de Randstad en uit de regio gekeken naar alle lexicale elementen die niet afkomstig zijn uit het Standaardnederlands. Bij de dialectrappers is er gekeken naar woorden die niet afkomstig waren uit het desbetreffende dialect. Hier werd een lijst van gemaakt. Daarna is van al deze elementen bekeken of deze in het Nederlandse woordenboek Van

Dale stonden. Als dit het geval was, dan werd dit element niet gecodeerd. Als het niet in dit woordenboek stond, werd gekeken of dit woord dan in het Engels woordenboek stond of in het straatwoordenboek om het te coderen als respectievelijk Engels of straattaal. Als het woord in geen enkel woordenboek te vinden was, is er elders op het internet gezocht naar de afkomst van het woord.

Bij dialectrappers is er gekeken of de elementen van het Standaardnederlands in het dialectwoordenboek eWND en/of dialectwoordenboek.nl stond of niet. Als een Nederlands element in het dialectwoordenboek stond met de variant zoals deze in dat dialect zou moeten worden uitgesproken en geschreven, dan werd het woord gecodeerd als Nederlands. Als een Nederlands element niet in het dialectwoordenboek terug te vinden was met een variant voor dat dialect, dan werd er aangenomen dat er geen dialectwoord bestaat voor dat Nederlandse element en dan werd het element niet gecodeerd.

De analyses van de teksten zijn met behulp van het programma ATLAS.ti uitgevoerd. ATLAS.ti is een programma waarin gemakkelijk woorden en zinnen kunnen worden gecodeerd. Je kunt in het programma zelf labels maken en deze aan delen van de tekst toekennen. Hiermee was het eenvoudig om te tellen hoeveel annotaties er per label en per artiest zijn toegekend. Een voorbeeld van het analyseren en coderen van een songtekst in ATLAS.ti is weergegeven in appendix B.

Het refrein is in elk nummer maar één keer meegenomen in de analyse, aangezien de tekst daarvan telkens hetzelfde is.

4.5.1 Labels

Als er sprake was van een Engels element, is er gekeken naar de functie van dit Engelse element in de zin of tekst, oftewel of het een woord, een zin, een frase of een interjectie was. Dezelfde categorisatie geldt voor Nederlandse elementen bij dialectrappers. Als een Nederlands element in geen enkel woordenboek of op internet te vinden was, is het label 'taalvernieuwing' toegekend aan het element. Een element heeft het label 'onbekend' gekregen als het nergens in een woordenboek staat of traceerbaar is. Het verschil met taalvernieuwing is dat het bij onbekende labels ook niet duidelijk is uit welke taal het afkomstig is.

Het label straattaal is zoals hierboven al vermeld toegekend aan elementen die niet in het Nederlands woordenboek stonden, maar wel in het straatwoordenboek of elders op internet duidelijk traceerbaar waren als straattaal. Straattaalwoorden kunnen afkomstig zijn uit verschillende talen, zoals bijvoorbeeld het Sranan Tongo of het Marokkaans. Daar is verder geen onderscheid in gemaakt in dit onderzoek. Tot slot is er nog een label 'lokale term'. Dit is toegekend wanneer een Nederlands element niet in een woordenboek te vinden was, maar waarvan de definitie elders op het internet wel af te leiden was en het hierbij duidelijk was dat dit element enkel betrekking had op bepaalde gebieden of bepaalde inwoners van Nederland. Denk hierbij aan bijnamen voor (inwoners van) een stad of dorp.

Dit leverde in totaal twaalf labels op, die hiernaast in een tabel zijn weergegeven.

Engels: woord
Engels: zin
Engels: frase
Engels: interjectie
Nederlands: woord
Nederlands: zin
Nederlands: frase
Nederlands: interjectie
Straattaal
Taalvernieuwing
Lokale term
Onbekend

5. Resultaten

5.1 Taalkeuze en identiteit en authenticiteit

Randstad

DuvelDuvel

DuvelDuvel is een rapgroep afkomstig uit Rotterdam. De groep bestaat uit de rappers Duvel, Supahdupah, en DJ Git Hyper. Ook Rein de Vos en Dion maakten onderdeel uit van de groep, maar hebben de groep vroegtijdig verlaten. De groep was actief van 1997 tot 2011.

Rapper Duvel hield zich naast rappen ook bezig met andere componenten van de hiphopcultuur, zoals breakdancen en graffiti spuiten. Hiermee laat hij zien dat hiphop echt een deel van zijn identiteit is. Dit vergroot daarnaast de geloofwaardigheid dat hij echt van de straat komt en dat hij authentiek is.

Ze hebben in hun carrière als rappers in totaal zeven albums opgenomen, waarvan er in eerste instantie maar twee fysiek zijn uitgebracht. Later hebben ze een release van een van de albums gemaakt, waardoor er in totaal drie albums te beluisteren zijn op Spotify.

In al hun nummers die beschikbaar zijn op Spotify is de hoofdvariëteit het Nederlands. Hierin is geen verschil op te merken in de drie tijdspannen. In de meeste nummers zijn zowel een licht Rotterdams accent als etnolectische elementen. Ze hebben echter niet de typische fonologische kenmerken van een Rotterdams accent, zoals een /ei/ die als /aai/ wordt uitgesproken.

Er zijn wel een aantal opvallende fonologische kenmerken waar ze gebruik van maken die kenmerkend zijn voor een sterk Randstedelijk accent. Af en toe neigen ze bijvoorbeeld naar een dentale /z/ en /s/, zoals deze ook wordt uitgesproken door mensen met een Marokkaanse afkomst. Soms wordt de /z/ ook juist meer uitgesproken als een /s/, zoals bij *meself*. Dit is een kenmerk van een Rotterdams accent, waarmee ze door middel van hun taalgebruik identiek blijven en authenticiteit verwerven.

Daarnaast wordt de /v/ soms als een /f/ uitgesproken, zoals bij *ga ferder*. Er wordt tot slot gebruikgemaakt van een harde g, die tussen de /g/ van het Randstadaccent en de /g/ van het Marokkaanse accent in zit.

Qua lexicon maken ze ook regelmatig gebruik van straattaal. De groep mengde als eerste Nederlandstalige rap met straattaal, waardoor ze een unieke identiteit creëerden.

Daarnaast verwerven ze authenticiteit door trots op hun afkomst Rotterdam uit te stralen en hier regelmatig over te rappen:

- (1) *Al vanaf '83 maak ik deel uit van
Die hiphopnatie in Roffa Roffadam* (Roffa(dam) is straattaal voor Rotterdam)
*Duvel was erbij, Duvel op het veld
Hiphop was nog echt en het ging niet om geld*

Hiermee willen ze benadrukken dat zij al met rappen begonnen voordat dit een commercieel product werd. Zij zien zichzelf dus min of meer als grondleggers van de hiphop in Rotterdam. Ze rappen niet voor het geld, maar doen het omdat rappen echt deel is van hun identiteit.

Brainpower

Gert-Jan Mulder, beter bekend als Brainpower, is geboren in Antwerpen, maar groeide op in Alphen aan de Rijn. Later verhuisde hij naar Amsterdam. Hij is vanaf 1998 actief in de hiphopwereld en is hier tot op heden nog steeds mee bezig.

Tot nu toe heeft Brainpower zeven albums uitgebracht. Hiervan is één album echter een verzamelalbum en één album is een reggae-remix, dus deze albums zullen niet worden meegenomen in de analyse. Vier van de vijf geanalyseerde albums zijn Nederlandstalig, het andere album is Engelstalig. Hij rapt dus zowel in het Nederlands als in het Engels.

Wanneer hij in het Nederlands rapt, zijn er een aantal opvallende kenmerken. Zo gebruikt hij een harde g, maar geen Gooise r. Daarnaast spreekt hij vaak een /z/ uit als een /s/, bijvoorbeeld in de woorden *seven*, *soetsuur*, *seker* en *meselluf*. Sommige kenmerken neigen ook een beetje naar een Marokkaans accent. Soms gebruikt hij namelijk juist wel een dentale /z/, die richting de /z/ van een Marokkaans accent gaat. Daarnaast wordt er in één nummer van hem 'deze plaatje' gezegd, wat typisch is voor een etnolect.

Zijn enige compleet Engelstalige album, genaamd *Determination*, heeft hij in 2015 uitgebracht. Waarom hij van het Nederlands ineens overgeschakeld is naar het Engels, legt hij uit in een interview:

"De reden dat ik nu pas mijn eerste Engelstalige album uitbreng, is ook dat ik er simpelweg geen tijd voor had. Ik heb wel Engelse dingen uitgebracht, maar die hoorde je niet zoveel en waren alleen bekend bij de hardcore fans." (Langbroek, 2015).

In de eerste en twee periode rapte hij dus voornamelijk in het Nederlands. In de derde periode kwam dit Engelse album uit en schakelde hij over naar het Engels als hoofdvariëteit.

Het feit dat hij zowel in het Nederlands als in het Engels rapt, vormt een deel van zijn identiteit. Dit benoemt hij af en toe in zijn raps:

- (2) *Veelbelovend in twee talen, rijmt iedereen eruit*
- (3) *Brainpower known for freestyles and battle raps
But pay me cash I want my dough to last after battlin' tax
On some live shit for real
Hee, hee, hee, rapt 'ie weer in het Engels jongen, in het Nederlands Brain!*

Daarnaast ziet hij er niet uit als een typische rapper. Hij blijft zichzelf, waardoor hij een eigen identiteit heeft. Dit maakt hem authentiek. Hij benoemt dit ook in zijn rap:

- (4) *Veelbelovend in twee talen rijmt iedereen eruit
'Maar hoe komt het dat je rapt want je ziet er niet zo uit?'
Ooh wat 'n goeie vraag zeg, wat sterk
Die 's nieuw!! En luister naar m'n antwoord hè
Ik heb een bril ging naar de opticien maar daar hadden ze geen werk
Ben niet lang wilde kabouter worden maar ben net geen dwerg
Afgestudeerd en werkeloos maar dat klinkt weer zo erg
Ben gewoon Gert-Jan en ga door brain & merg*

In bovenstaand stukje zegt hij onder andere, "ben gewoon Gert-Jan", waarmee hij duidelijk zijn identiteit weergeeft en trouw blijft aan zichzelf.

In een interview zegt hij over zijn Engelstalige album *Determination* het volgende:

"Determination betekent vastberadenheid. Dicht bij jezelf blijven. Dat is iets waar ik voor sta en dat thema komt in dit album steeds terug."

Hij wil dus dicht bij zichzelf zichzelf blijven, waarmee hij authentiek blijft. Dit benadrukt hij ook in het nummer *Mijn manier*:

(5) *Blijf dicht bij mezelf op mijn manier*

Osdorp Posse

De rapgroep Osdorp Posse is afkomstig uit de Amsterdamse wijk Osdorp. Zij waren actief van 1989 tot 2009, waarmee zij de eerste echt Nederlandstalige rapgroep waren en zij beschouwd werden als de voorvaders van de Nederlandstalige hiphop. De groep bestond uit Def P, DJ Ijsblok, King, Seda en DJ Daan.

In totaal hebben ze vijftien albums uitgebracht, waaronder twee verzamelalbums en een heruitgave van een van de albums. Die albums worden niet meegenomen in de analyse, aangezien die nummers ook al op de andere albums staan.

Al hun nummers in de drie tijdperioden zijn in het Nederlands, maar wel met een duidelijk Amsterdams accent. Daarnaast bevatten hun teksten relatief veel straattaal en grof taalgebruik. Het Amsterdamse accent is bijvoorbeeld te horen in de platte Amsterdamse uitspraak van het woord onwetendheid, wat door de rapgroep wordt uitgesproken als onwejt^ondhèd. Ook in het woord wapens wordt de e uitgesproken als een o: wapo^ons. Daarnaast wordt de /z/ uitgesproken als een /s/, bijvoorbeeld in onderstaand stukje van een rap:

(6) *Ik ben de felle vrijgesel
En ook een snelle raggasel*

Een ander kenmerk is dat de /s/ soms meer uitgesproken als /sj/, zoals in Amsjterdam. Daarnaast spreken ze regelmatig de /v/ uit als een /f/, bijvoorbeeld in het stukje *fette beats*. Het blijven 'hangen' op de /l/ komt ook af en toe voor, bijvoorbeeld in het woord *clubhit*. De /o/ klinkt af en toe als /oow/, bijvoorbeeld bij het woord *contro^wle*. Tot slot maken ze gebruik van een harde g.

Ze maken geen gebruik van een Gooise r, wat tegenwoordig ook kenmerkend is voor een Randstedelijk accent. Echter vormt één stukje hier een uitzondering op:

(7) *Het is de originele Amsterdamse taal
Zonder bekakte `r` maar ouderwets normaal
Dus lul maar lekker slap als het om een erectie gaat
Want het kan me niet verrotten welk dialect je praat
Het is de originele Amsterdamse taal
Zonder bekakte `r` maar ouderwets normaal
Dus lul maar lekker slap als het om een erectie gaat
Hier in Amsterdam zegt iedereen je waar het op staat!*

De 'r' die wordt bestempeld als de bekakte 'r', wordt hier juist met opzet als zo'n Gooise 'r' uitgesproken, terwijl ze normaal gesproken een plat Amsterdams accent gebruiken waarin deze Gooise 'r' niet voorkomt. In bovenstaand stuk wordt heel erg benadrukt dat ze dus het originele Amsterdamse accent hanteren, waardoor ze dicht bij zichzelf en hun afkomst blijven. Dit maakt hen authentiek.

Wat de rapgroep in het begin niet zo authentiek maakte, was dat ze teksten letterlijk uit het Engels vertaalden en daarmee juist niet trouw bleven aan hun afkomst. Zelfs de rapper Ijsblok heeft zijn naam te danken aan de vertaling van de Amerikaanse rapper Ice Cube.

Wel gebruiken ze andere manieren om hun authenticiteit te verwerven. In een van hun nummers benoemen ze letterlijk hun connectie met de straat:

(8) *Ik ben van de straat*

Daarnaast is aan de naam van de rapgroep al te zien waar ze vandaan komen, zelfs op wijkniveau. Hier laten ze mee zien dat ze trots zijn op hun afkomst, waardoor hun identiteit en authenticiteit mede tot stand komt. In het nummer *Origineel Amsterdams* komt deze trots voor hun stad zeer uitgesproken naar voren.

Def Rhymz

Dennis Bouman, beter bekend als Def Rhymz, is een Surinaams-Nederlandse rapper geboren in Paramaribo. Hij rapt al sinds 1984, waarmee hij behoort tot de eerste generatie rappers in Nederland. Hij is opgegroeid in de Rotterdamse wijk Crooswijk.

Def Rhymz heeft tot nu toe drie albums uitgebracht.

Alle teksten (op één na) in alle drie de tijdsperioden zijn in het Nederlands, maar wel met een Surinaams accent en regelmatig gebruik van straattaal afkomstig uit Suriname, meestal uit het Sranan Tongo. Hij heeft één nummer uitgebracht met de titel *Sranang Tongo*, wat bijna helemaal in het Sranan Tongo is en waar dit dus de hoofdvariëteit vormt.

De /w/ die uitgesproken wordt als een bilabiale /w/ (/oew/) is duidelijk aanwezig bij deze rapper. Daarnaast klinkt de /z/ als een /s/ en de /v/ als een /f/, zoals bijvoorbeeld in *sak maar lekker door en ze blijven*. Daarnaast gebruikt hij een rollende r.

In het nummer *Ze zitten me achterna* gebruikt hij twee zinnen die typerend zijn voor volwassen tweedetaalverwerving van het Nederlands en daarmee voor immigranten.

(9) *Ikke niet dood willen*

(10) *Beweegde met haar hip*

Wat opvallend is, is dat hij één nummer heeft waarbij hij dat wederom doet, maar dan een nummer lang. In het nummer *Toerkse brief voer ministr* gebruikt hij namelijk de taalkenmerken van een volwassen tweedetaalverwerver van Turkse afkomst. Hij rapt bijvoorbeeld:

(11) *Gister ik heb auto gekoop
Niet goed, die auto moet voor die sloop
Ik jou vertel*

Het feit dat hij deze vorm van etnolect gebruikt, past niet bij zijn eigen culturele identiteit. Normaal gesproken hanteert hij dit Turkse accent niet.

Een andere manier waarop hij niet zijn eigen identiteit ontwikkelt, is het letterlijk kopiëren van een zin uit het nummer *Rapper's Delight*. Hij zingt namelijk op precies hetzelfde ritme als in dat nummer de volgende zin:

(12) *Hotel Motel Holiday Inn*

Hij heeft echter ook nummers waarin hij zijn afkomst en daarmee zijn lokale identiteit wel benadrukt. Dit is onder andere te zien in de volgende stukjes:

(13) *Je komt zeker uit Paramaribo*

(14) *En gezellig lopen in de kralingse bos*

Het Kralingse bos bevindt zich in Rotterdam, waar hij is opgegroeid. Hij rapt hier 'de bos' in plaats van 'het bos', wat vaak voorkomt in een etnolect.

THC

De rapgroep THC, oftewel Tuindorp Hustler Click, is een rapgroep uit Amsterdam. De groep bestaat sinds 1996. Het is een grote groep, waarbij leden in de loop der tijd zijn gekomen en gegaan. De groep bestaat uit jongens van Nederlandse, Turkse, Marokkaanse, Tunesische, Armeense, Surinaamse en Antilliaanse komaf. Zij zijn allen opgegroeid in de wijk Tuindorp Oostzaan, waar al deze verschillende culturen naast elkaar leven.

Hun afkomst komt meteen al op wijkniveau terug in de naam van hun rapgroep. Hiermee stralen ze trots uit over hun afkomst. Wikipedia meldt over de groep het volgende:

“Ze steken de liefde voor hun stad Amsterdam niet onder stoelen of banken en veel van de rappers beschikken over een plat Amsterdams accent.”

Het komt daarom ook niet als een verrassing dat een van hun nummers *Geef mij maar Amsterdam* heet, waarin ze onder andere spreken van *Mijn Mokums paradijs* (Mokum is een andere benaming voor Amsterdam).

In totaal heeft de groep tot nu toe zes albums opgenomen, waarvan vier mixtapes. Over de mixtapes is helaas geen verdere informatie te vinden. De andere twee albums zijn volledig in het Nederlands. Ze maken regelmatig gebruik van straattaal en grof taalgebruik.

Ze hebben daarnaast een plat Amsterdams accent. Een aantal kenmerken hiervan zijn terug te vinden in de teksten van THC. Maar aangezien het een grote rapgroep is met ook veel mensen met een niet-Nederlandse afkomst, zijn er ook kenmerken van multi-etnolecten terug te vinden in hun rapteksten.

Ze spreken de /s/ regelmatig uit als /sj/. Ze rappen ze bijvoorbeeld over *Amsjterdam* en over een *sjtad*. Daarnaast gebruiken ze geen Gooise r, maar een rollende /r/, wat kan wijzen op een etnolect of op een plat Amsterdams accent. Wat betreft de /g/ zitten ze een beetje tussen een harde /g/ en een Marokkaanse huig-g in. Tot slot klinkt de /a/ bij de rappers meer als een /ao/. Zo rappen ze bijvoorbeeld: *Dat ik plat praot*.

Door fonologische kenmerken van verschillende accenten toe te passen in hun raps, blijven ze trouw aan hun afkomst. Daarnaast benoemen ze hun meervoudige identiteit, wat ze ook authentiek maakt. Dit is onder andere in onderstaande regel afkomstig uit een van de songteksten te zien:

(15) *Ben een Amsterdamse, Nederlandse, buitenlander*

Tot slot verwerven ze authenticiteit door middel van het vormen van een connectie met de straat, onder andere door de volgende regel:

(16) *Ik ben bekend als het gaat omtrent een leven op straat*

4.1.2 Regio

Opgezwolle

Opgezwolle was een Nederlandse rapgroep afkomstig uit Zwolle. De groep bestond uit rapper Sticky Steez, Phreako Rico en DJ Delic. Ze waren actief vanaf 2001. Echter stopten zij in 2007 alweer.

Op Genius staan 54 songteksten van Opgezwolle. In totaal hebben ze drie albums uitgebracht en nog wat losse nummers.

Alle nummers die ze in deze formatie hebben uitgebracht, zijn in het Nederlands.

Het Nederlands van Opgezwolle komt op het gebied van uitspraak dicht in de buurt van het Standaardnederlands, want van de kenmerken van een Zwols accent is bij deze groep in ieder geval weinig terug te vinden. Qua uitspraak komen sommige klanken eerder overeen met een Randstadaccent of met een Marokkaans accent. Echter gebruiken ze hier dan wel maar een lichte variant van. Zo is hun g wel wat zachter dan de harde g in de Randstad, maar het is ook zeker geen zachte g. Ook gebruiken ze af en toe een iets scherpere /z/, zoals bij *verzuur* en *wegzappen*.

Hun groepsnaam vertelt al waar de groep vandaan komt. Opgezwolle is namelijk afkomstig uit Zwolle. Ook twee van hun nummers hebben een titel die over hun afkomst gaat, namelijk de nummers *Zwolle* en *Verre Oosten*. Hiermee tonen ze hun trots voor de stad, waardoor ze authenticiteit en identiteit verwerven. Onderstaande stukken songtekst zijn hier voorbeelden van :

- (17) *Lekker dan, for the home town*
Zwolle shit baby
- (18) *Omgeving vertrouwd, geboren en getogen*
- (19) *Zwolle is meer dan goeie schijt*
Als je door Zwolle rijdt
Zwaai dan naar de Windesheim
- (20) *Zwolle-zuid, Kampenpoort, Holtebroek*
Holtebroek, Assendorp, Sassenpoort
- (21) *Als onze Hanzestad*

Ook het straatimago van Zwolle komt in hun teksten naar voren. Zo verwerven ze hun authenticiteit door een connectie te vormen met de straat. Ze vergelijken het zelfs met de Bronx, de wijk waar hiphop ontstaan is.

- (22) *De Monteverdilaan*
Ik rapte op de Bronx
- (23) *Ik kom uit een achterstandswijk*

De leden van de groep groeiden op in de Monteverdilaan in Zwolle. Hier staan woningen voor de lagere sociale klasse in Zwolle, wat dus inderdaad als een soort achterstandswijk kan worden beschouwd.

Extince

Peter Kops, beter bekend als Extince, is een rapper uit Oosterhout. Hij is al actief in de rapscene vanaf 1986. Hij heeft in totaal vijf albums uitgebracht. In al zijn albums is het Nederlands de hoofdvariëteit. Maar voordat hij albums maakte, had hij ook al singles, waarvan er enkele wel in het Engels waren, zoals *the Milkshake Rap* en *Rap Around the Clock*. Hij begon dus met rappen in het Engels, maar schakelde daarna over naar het Nederlands.

Van zijn albums zijn dus alle nummers in het Nederlands, maar wel met een duidelijk hoorbaar Brabants accent, vooral gekenmerkt door de zachte g. Daarnaast gebruikt hij een huig-r. Hiermee verwerft hij al een deel van zijn authenticiteit, aangezien dit accent deel uitmaakt van zijn identiteit en hiermee trouw blijft aan zijn afkomst. Dit benoemt hij ook in zijn nummer *A t/m Z*:

- (24) *A, B, C, D, E*
F en een klemtoon op de zachte G

In dit nummer zegt hij ook dat hij eigenlijk niet het echte imago van de straat heeft:

- (25) *Extince*
Weliswaar niet uit de getto (Getto wordt hier niet uitgesproken met een zachte g, maar
Maar ik heb rijms in petto met een stemhebbende /k/, zoals in het Engels)

Hij geeft dus aan dat hij een belangrijk achtergrondkenmerk mist. Maar aangezien hij dit eerlijk aangeeft en zo wel zijn identiteit behoudt en trouw blijft aan zichzelf, verwerft hij op die manier toch een vorm van authenticiteit.

Killer Kamal

Killer Kamal is een Nederlands-Marokkaans-Franse rapper. Hij is afkomstig uit Woensel, maar hij is geboren in een Parijse achterstandswijk als zoon van Marokkaanse immigranten. Hij is actief als rapper vanaf 2004.

Killer Kamal vertolkt het stereotype beeld van de jongere Mocro zoals die door de Nederlandse maatschappij gezien wordt. Dankzij zijn harde, kritische teksten werd hij een symbool voor jongeren van etnisch-culturele minderheden in Nederland.

Hiermee houdt hij zich wel vast aan zijn (Marokkaanse) identiteit en blijft hij trouw aan zichzelf, waarmee hij een vorm van authenticiteit verwerft.

Killer Kamal heeft nog geen albums uitgebracht, enkel negen losse nummers. Al deze nummers zijn in het Nederlands, maar met een duidelijk accent en veel Marokkaanse (Arabische) elementen erin verwerkt. Dat maakt hem authentiek. Daarnaast maakt hij veel gebruik van straattaal en grof taalgebruik.

Een typisch Arabische klank die hij gebruikt, is de ح (hā'). De ح is een /h/ die achter in de keel wordt uitgesproken. Hij maakt daarnaast gebruik van een rollende /r/.

Ook heeft hij een dentale /z/, bijvoorbeeld in het woord *onzeker*. Zijn /s/ en /sch/ klinken daarnaast af en toe meer als /sj/ en /sjch/, zoals bij *sjchijt* en *versjchil*.

Tot slot heeft hij een erg scherpe, harde g, bijvoorbeeld in het stukje *wat een pech*.

Daarnaast zijn er een aantal kenmerken die op grammaticaal gebied niet kloppen. Het gaat om kenmerken die verband houden met de afwezigheid van onzijdige nomina in etnolectisch Nederlands.

- (26) *Deze meisje*
(27) *Is een mooie gezegde*
(28) *In deze land*
(29) *De hele mannetje in je wijk zijn*
(30) *Die dure merk*

Deze constructies geven vooral zijn Marokkaanse identiteit weer en minder zijn Brabantse identiteit. Wel heeft hij een aantal nummers opgenomen die *Woensel bitch*, *Westside* en *Woensel Noord* heten, waarmee hij toch zijn Nederlandse identiteit benadrukt. In deze nummers rapt hij onder andere:

- (31) *Woensel is een jungle*
(32) *Eindhoven, Woensel, Mocro's,*
Eindhoven, dat is die shit, alleen dat, alleen dat!

Op deze manier blijft hij trouw aan zijn beide identiteiten en afkomsten.

4.1.3 Dialect

Wat Aans!

Wat Aans! is een hiphopgroep bestaande uit de rappers FiezeRik (Rik Baptist) en Beunhaas (Teun Heuvel). Ze zijn afkomstig uit Groningen. Het duo is actief sinds 2008. Ze hebben nog geen albums uitgebracht, maar wel een aantal losse nummers, waaronder *Haalf stront*, *haalf reeg'nwoater*, *WoisJaWel*, *Trilplaat*, *Sjomp* en *Dik Doun*. Al deze nummers rappen ze in het Gronings dialect.

De –en aan het eind van werkwoorden wordt vaak gereduceerd tot de syllabische 'n, zoals in onderstaand voorbeeld te zien is. In dit stuk is ook meteen te zien dat de /aa/ wordt uitgesproken en geschreven als een /oa/ en de /ij/ als een /ie/.

- (33) *Wie bring'n Grunn in koart, swing'n op die trilplaat*
Kiek ik zwait mie kapot, loopt mie langs de bilnoad

Met het Gronings dialect houden ze zich heel erg vast aan hun afkomst en stralen ze hun trots uit voor hun afkomst. Hiermee verwerven ze voor een groot deel al hun authenticiteit.

Bovenstaand stukje komt uit het nummer *Trilplaat*. Hierin beschrijven ze Groningen als het gebied waar veel aardbevingen voorkomen. Dit bepaalt voor een deel hun identiteit, want ze rappen over iets wat in hun woonplaats een belangrijk aandachtspunt is, waarmee ze trouw blijven aan hun afkomst.

Pikkatrillaz

Pikkatrillaz is een hiphopgroep afkomstig uit Maastricht. Ze waren actief van 1999 tot en met 2010. De groep bestond uit de rappers Bas Siersema, Danny Voorst, Roel Theunisz, Pascal Beek en Mark Voorst.

Ze rapten al hun nummers in het Maastrichts. Ze zijn vermoedelijk de eerste hiphopgroep die in een Limburgs dialect rapte. In hun teksten benadrukken ze vaak dat ze uit Maastricht komen, waar ze ook trots op lijken te zijn. Hiermee verwerven ze authenticiteit.

- (34) *Mestreechter rep begint te greuje*
Maastrichtse rap begint te groeien
- (35) *Mestreechs dialek is de naam van uzze klaank*
Maastrichts dialect is de naam van onze klank

Ze gebruiken daarnaast eigenlijk alle talige kenmerken van het Maastrichts dialect. Zo maken ze onder andere gebruik van de klinker ö, wordt een /ij/ ook weleens als /ie/ uitgesproken en een /aa/ als een /ao/. Voorbeelden hiervan zijn hieronder weergegeven:

- (36) *De vief kop*
- (37) *Klaank*
- (38) *Verhaol*

Ze zeggen dus *de vief kop*, maar ook *'t zien 'rs noe nog vijf*. Hier is goed de afwisseling tussen /ie/ en /ij/ te zien. Vijf is het hoofdtelwoord vijf in het Maastricht, maar attributief gebruikt is het vief.

Daarnaast is er ook af en toe sprake van t-deletie:

- (39) *Mestreech_*
- (40) *teks_*

(41) *fees_*

(42) *dialek_*

Door al deze kenmerken van het dialect te gebruiken, blijven ze dicht bij zichzelf en bij hun afkomst, waardoor ze authentiek overkomen.

MC Remon

Remon de Jong, ook wel MC Remon genoemd, is een rapper afkomstig uit Heerenveen. Hij was actief als rapper vanaf 2005, maar is inmiddels gestopt. Hij heeft in totaal drie soloalbums uitgebracht. Hij rapt als soloartiest al zijn nummers in het Fries, hoewel hij ook al dingen in het Nederlands heeft gedaan toen hij lid was van de rapgroep Onderhonden. Het feit dat hij in het Fries rapt, maakt onderdeel uit van zijn identiteit en maakt hem daarmee ook authentiek. Hiermee blijft hij namelijk trouw aan zijn afkomst.

Het Fries is een eigen taal en kent daarbij een eigen lexicon. Toch gebruikt MC Remon ook opvallend veel Nederlandse woorden en elementen. Hele zinnen zijn soms in het Nederlands, zoals de zin *“In Twente blijft het droog.”* In het Fries zou dit officieel ‘Yn Twenten blijft ut droeg’ worden.

In een van zijn nummers rapt hij over de bekerfinale van 2009, waarin SC Heerenveen tegen Feyenoord moest voetballen. Hierin komt duidelijk de trots voor Friesland naar voren:

(43) *De trots van het Noorden komt eraan*

Hiermee straalt hij trots uit op zijn afkomst, wat hem authentiek maakt.

Samenvattend overzicht

In het onderstaande overzicht worden de taalkeuzes van de onderzochte rappers in kaart gebracht.

Rapper	Taalvariëteit	Stadsdialect	Taalkenmerken
DuvelDuvel	Nederlands	Licht Rotterdams accent	Straattaal, grof taalgebruik, Marokkaans accent
Brainpower	Nederlands, laatste album Engels	Amsterdams	
Osdorp Posse	Nederlands	Amsterdams	Straattaal, grof taalgebruik
Def Rhymz	Nederlands		Surinaams accent, straattaal, Sranan Tongo
THC	Nederlands	Rotterdams	Straattaal, grof taalgebruik
Opgezwolle	Nederlands		
Extince	In het begin Engels, daarna Nederlands		Brabants accent
Killer Kamal	Nederlands		Marokkaans, straattaal, grof taalgebruik
Pikkatrillaz	Maastrichts		
Wat Aans!	Gronings		
MC Remon	Fries		

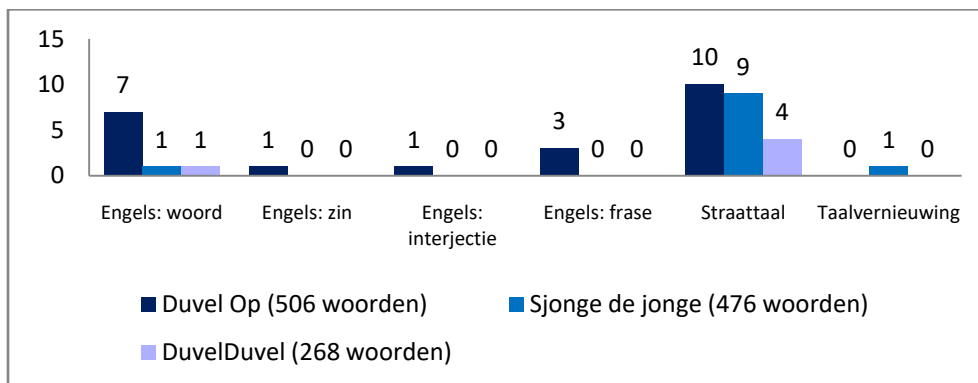
Bijna alle rappers verwerven een deel van hun authenticiteit door middel van het accent of dialect waarin ze rappen. Daarnaast houden de meeste rappers zich gedurende de verschillende periodes vast aan hun gemaakte taalkeuze. Alleen Brainpower en Extince zijn op enig moment geswitched tussen het Nederlands en het Engels. Extince rapte in de eerste periode vooral in het Engels, terwijl Brainpower dit juist in de laatste periode doet.

4.2 Taalvermenging

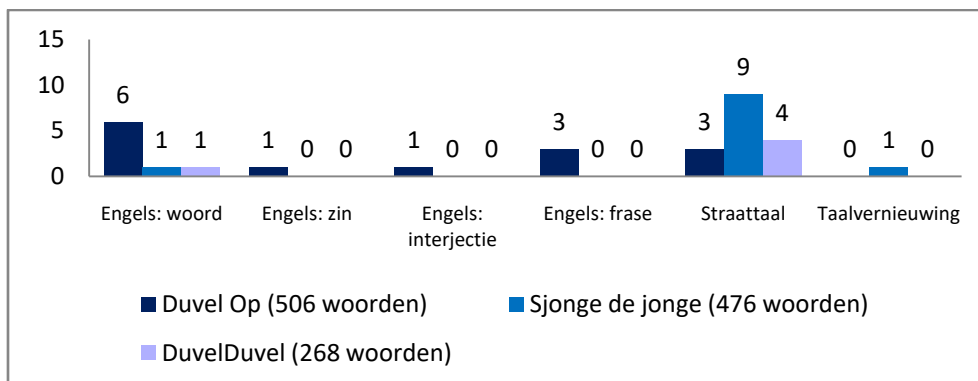
Er is per rapper en per periode gekeken naar het aantal taalvermengingen en de verschillende labels die hieraan toegekend zijn. Zo wordt een goed overzicht verkegen van het type en het aantal taalvermengingen per rapper. Het woordaantal is per nummer weergegeven, aangezien dit invloed kan hebben op de hoeveelheid taalvermengingen. Ook in dit woordenaantal wordt het refrein maar één keer meegenomen. De nummers met het donkerblauwe balkje zijn nummers uit de eerste periode, nummers met een iets lichter blauw balkje zijn nummers uit de tweede periode en nummers met het lichtste balkje zijn nummers uit de derde periode.

DuvelDuvel

(44) *“En daarom ben ik top van die **bill**, superkill, superstil, superill”*

Figuur 1. Aantal taalvermengingen van DuvelDuvel per geanalyseerd nummer per label: tokens.

Figuur 2. Aantal taalvermengingen van DuvelDuvel per geanalyseerd nummer per label: types.

In figuur 1 en 2 is te zien dat DuvelDuvel vooral in het nummer uit de eerste periode veel gebruikmaakt van taalvermengingen, vooral in de vorm van Engelse woorden of straattaal. Dit is goed te zien in voorbeeld (44), waarin zowel Engelse elementen als straattaal worden gebruikt. *Bill* en *ill* zijn Engelse elementen, *kill* is ook een straattaalwoord (wat overigens wel in het Nederlandse woordenboek staat en hier dus niet als straattaal wordt geteld).

In het eerste geanalyseerde nummer zijn de voornaamste onderwerpen de rapscene en zelfpresentatie. Aangezien de rap officieel afkomstig is uit Amerika en ze over de rapscene zelf rappen, gebruiken ze wellicht Engelse elementen om zo dicht bij de basis van de rapscene te blijven. Ze rappen namelijk ook over het feit dat ze er als rappers al vroeg bij waren. Voorbeeld (45) laat dit duidelijk zien:

(45) *“Al vanaf ’83 maak ik deel uit van
Die hiphopnatie in Roffa Roffadam*

*Duvel was erbij, Duvel op het veld
Hiphop was nog echt en het ging niet om geld
Maar om die moves, die breaks en buitenlandse tapes”*

Ze benoemen hier dat hiphop nog echt was en dat het niet ging om het geld, maar om buitenlandse tapes. Om te bewijzen dat zij er vroeg bij waren en het Amerikaanse voorbeeld volgen, gebruiken ze wellicht de Engelse elementen. Daarnaast zeggen ze “*Duvel op het veld*”, wat doet vermoeden dat ze op de straat zijn begonnen. Om deze connectie met de straat te laten zien, gebruiken ze straattaal.

In het nummer uit de tweede periode gebruiken ze echter bijna geen Engelse elementen meer en ligt de focus vooral op straattaal. In het tweede geanalyseerde nummer is het hoofdthema het dissen van amateuristische rappers en opnieuw zelfpresentatie. Ze dissen andere rappers en willen tegelijkertijd aantonen dat zij wel echte rappers zijn. Daarom proberen ze zo stoer mogelijk over te komen, wat ze hier wellicht proberen te bereiken door middel van straattaal.

In het derde nummer is het hoofdthema het bekritisieren van de commercialisering van de rapmuziek. Aangezien ze hier een serieuzer thema aansnijden, willen ze wellicht ook wat serieuzer overkomen om te laten zien dat ze het echt menen. Dit zou een mogelijke reden kunnen zijn dat ze ook wat netter taalgebruik hanteren en dus minder gebruikmaken van straattaal en Engelse elementen. Het wat nettere taalgebruik is bijvoorbeeld te zien in (46):

(46) *“Ik kan niet mee in dat ding
Kan mezelf niet verloochenen
Ik hou het puur, die cultuur blijft toveren”*

Een opvallende functie van taalvermenging is om rijm te vinden. Hier maakt DuvelDuvel ook een keer gebruik van, zoals te zien is in voorbeeld (47):

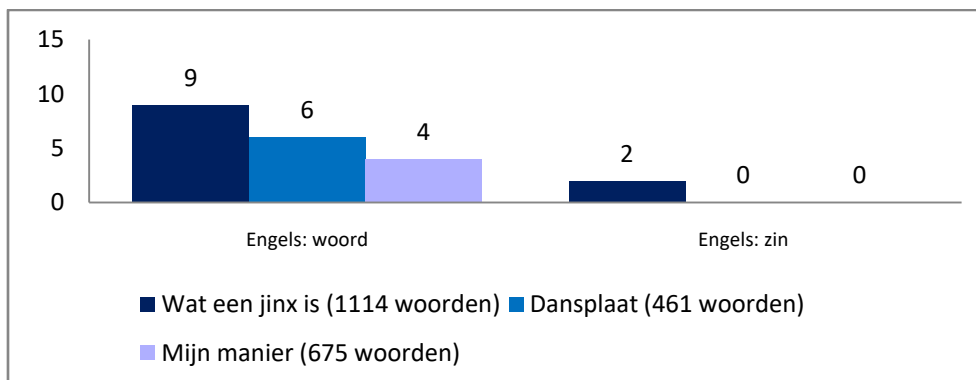
(47) *“Ey pappie,
It’s me”*

Het Engels wordt gebruikt om een passend rijm te krijgen.

Brainpower

(48) *“Blaze er nog eentje snel voordat de shops dichtgaan”*

(49) *“What the deal, man?”*

Figuur 3. Aantal taalvermengingen van Brainpower per geanalyseerd nummer per label: tokens vallen hier samen met types.

In figuur 3 zijn ook meteen het aantal unieke taalvermengingen weergegeven. Brainpower gebruikt alle elementen namelijk maar één keer. Hij maakt enkel gebruik van Engels elementen als taalvermenging, met name losse woorden, zoals in (48). Toch gebruikt hij ook weleens hele zinnen, zoals te zien is in (49). Hij varieert dus niet heel erg in het type taalvermenging dat hij gebruikt. Vooral in de eerste periode is er sprake van taalvermenging. Dit neemt af naarmate de tijd vordert. Gegeven het feit dat hij ook in het Engels rapt, is het opvallend dat hij hier niet veel mee vermengt. Hij houdt de verschillende talen die hij voor zijn raps gebruikt dus gescheiden van elkaar.

Het hoofdonderwerp in het eerste geanalyseerde nummer is zelfpresentatie. Aangezien hij dus wel in twee talen rapt, past het gebruik van Engelse elementen ook bij zijn identiteit en dus bij zijn zelfpresentatie. Echter is het een relatief lang nummer, dus in verhouding gebruikt hij zeer weinig Engelse elementen.

Het belangrijkste thema in het tweede geanalyseerde nummer is feesten. Hier komen wel aardig wat elementen in voor die afkomstig zijn uit het Engels, maar de meeste elementen zijn al zover geïntegreerd dat ze wel in het Nederlandse woordenboek staan en hier dus niet als Engels worden bestempeld.

Het derde geanalyseerde nummer gaat wederom over zelfpresentatie. Nu presenteert hij zichzelf echter op een wat serieuze manier. Zo zegt hij onder andere het volgende:

(50) *“En stel me kwetsbaar op, doe het mijn manier”*

Hij presenteert zichzelf op een kwetsbaardere manier, waardoor het een wat serieuze rap wordt en er dus minder taalvermengingen plaatsvinden.

Ook Brainpower maakt op een opvallende manier gebruik van taalvermenging voor het vinden van rijm. Dit is te zien in voorbeeld (51) en (52)

(51) *“Doe ik ‘n oude tekst op deze track dat maakt niet echt sense
Of ik noem ‘t jinx boy anthem, maar dat begrijpt geen mens”*

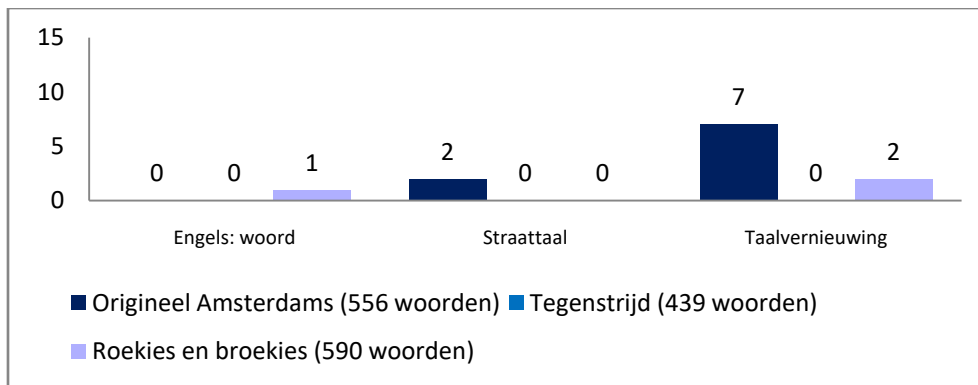
(52) *“Ja ik zag ‘r en ik had zeker zin
Dope vrouw, lieve meid, femme fatale, wrede skin”*

Er wordt hier de Engelse woorden *sense* en *skin* gebruikt om het te laten rijmen op *mens* en *zin*. Daarnaast wordt hier ook een Frans element gebruikt, wat ook opvallend is. Echter staat dit wel zo in het Nederlands woordenboek, dus wordt het hier niet gelabeld als Frans element.

Osdorp Posse

(53) *“Is haar gezicht een verfporem oftewel een schilderij”*

(54) *“En deal na al die jaren nog met ‘irrispiratie”*

Figuur 4. Aantal taalvermengingen van Osdorp Posse per geanalyseerd nummer per label: tokens vallen samen met types.

In figuur 4 zijn ook meteen het aantal unieke taalvermengingen weergegeven. Osdorp Posse gebruikt alle elementen maar één keer. Vooral taalvernieuwing is bij deze rapgroep populair, maar enkel in de eerste periode. Zij maken in het algemeen zeer weinig gebruik van taalvermenging en er zit ook weinig variatie in het type taalvermenging. In (53) en (54) zijn voorbeelden van taalvernieuwing te zien. In (53) is een verfporem een verfgezicht, waarmee bedoeld wordt dat iemand veel make-up draagt. Ze leggen hun zelfverzonnen woord meteen uit, door te zeggen dat ze er een schilderij mee bedoelen. In (54) is in het woord 'irrispiratie' gevormd, wat een samenstelling is van de woorden irritatie en inspiratie.

Het eerste geanalyseerde nummer heeft als hoofdthema hun herkomst, namelijk Amsterdam. Dit verklaart de straattaal en de taalvernieuwing. Een deel van het Amsterdamse lexicon is afkomstig uit het Jiddisch en Hebreeuws, wat vaak als straattaal wordt bestempeld. Daarnaast zijn er een aantal woorden in het Amsterdams dialect die geen straattaal zijn, maar ook niet in het Nederlands woordenboek staan, zoals bijvoorbeeld de woorden *verfporem*, *drijfhuis* en *geintjesflikker*. Deze woorden worden hier beschouwd als taalvernieuwing. In feite zijn alle elementen van straattaal en taalvernieuwing hier dus Amsterdams, waarmee ze hun trots op hun afkomst laten zien.

Het tweede geanalyseerde nummer omvat, naast een stukje zelfpresentatie, vooral het aanklaarten van een maatschappelijk probleem:

(55) *“In principe zijn we allemaal tegen strijd
Maar het leven is nou eenmaal niet strijdloos
Dus zo strijden wij een lege strijd tegen strijd
En blijft tegenstrijd altijd tijdloos”*

Aangezien ze hierbij waarschijnlijk wat serieuzer over willen komen, maken ze geen gebruik van elementen van een andere taalvariëteit.

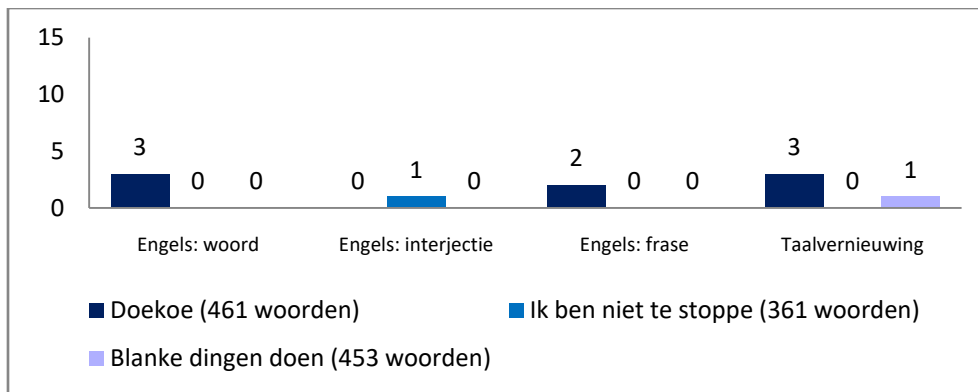
Het derde geanalyseerde nummer is een diss naar de amateuristische rappers die volgens Osdorp Posse alles beter weten. Ze gebruiken hierbij wel wat elementen die afkomstig zijn uit het Engels, maar deze zijn bijna allemaal al opgenomen in het Nederlandse woordenboek. Een voorbeeld hiervan is (56):

(56) *“Moet er wat hots gedropt worden, moet er een spot gerockt worden?”*

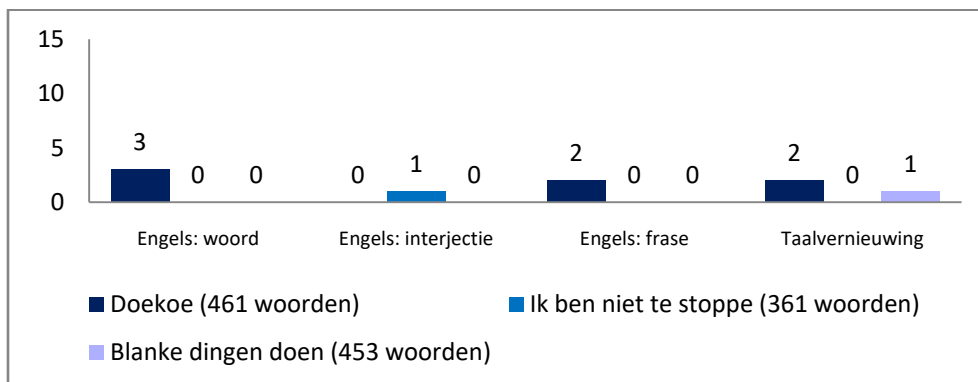
Def Rhymz

(57) *“Zijn er vrijgezellige dames in the house”*

(58) *“Boom surprise wie is d'r op de buis man”*

Figuur 5. Aantal taalvermengingen van Def Rhymz per geanalyseerd nummer per label: tokens.

Figuur 6. Aantal taalvermengingen van Def Rhymz per geanalyseerd nummer per label: types.

In figuur 5 en 6 zijn de taalvermengingen van Def Rhymz zichtbaar. In de eerste periode maakt hij vooral gebruik van Engelse elementen (zie (57) en (58)) en taalvernieuwing. In de tweede en derde periode maakt hij bijna geen gebruik meer van taalvermenging. Het is opvallend dat hij weinig gebruikmaakt van straattaal, aangezien hij Surinaamse roots heeft.

Het eerste geanalyseerde nummer gaat vooral over vrouwen en geld. Hierin gebruikt hij wel wat straattaalelementen zoals *doekoe*, maar deze elementen al zo ver geïntegreerd in het Nederlands dat ze opgenomen zijn in het woordenboek. Daarnaast maakt hij eigenlijk weinig gebruik van taalvermenging, enkel een aantal Engelse elementen, zoals in (57).

Ook Def Rhymz maakt gebruik van Engelse elementen om te kunnen rijmen. Dit is te zien in voorbeeld (59), waarbij hij twee keer het Engelse woord *Inn* gebruikt om op verschillende Nederlandse woorden te kunnen rijmen:

(59) *“Dan gaan we naar een hotel, motel, Holiday Inn
Ik ben de dameslieveling
Vraag maar 't aan je ex-vriendin
Iedereen zegt hotel, motel, Holiday Inn
Als jij de staatsloterij wint, krijg ik jouw pin pin pin”*

Het tweede geanalyseerde nummer heeft als hoofdthema feesten en vrouwen. Naast het feit dat dit nummer al niet heel lang is, herhaald hij vaak hele passages, waardoor er eigenlijk maar een kleine hoeveelheid unieke tekst is. Hij herhaalt stukken als (60) en (61) wel drie keer in het nummer:

(60) *“Kom op dans en spring, spring
Kom op dans en spring!
Kom op dans en spring, spring
Kom op dans en spring!”*

- (61) *“Ik ben niet te stoppe, echt nie
Ik ben niet te stoppe, jaaaa
Ik ben niet te stoppen, want ze kunnen me niet pakken jaaa”*

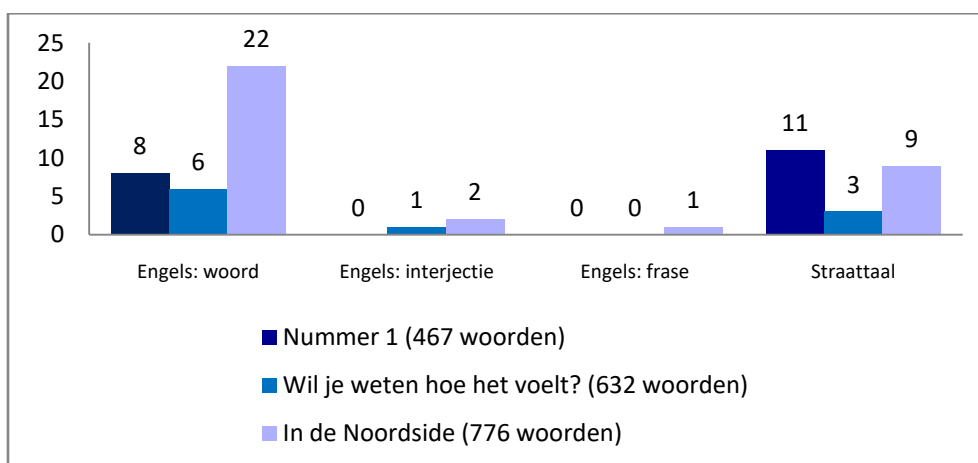
Hierin maakt hij dus maar weinig gebruik van taalvermengingen.

Het derde geanalyseerde nummer dient vooral als kritiek op de maatschappij. Hierbij gebruikt hij bijna geen taalvermengingen. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat hij met dit serieuze onderwerp ook wat serieuzer over wil komen en daarom alleen Nederlandse elementen gebruikt.

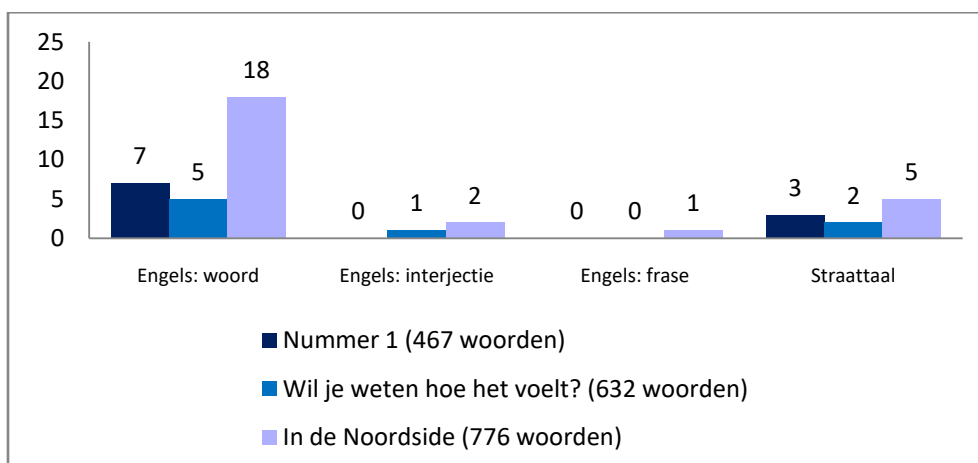
THC

- (62) *“Noordside represent ik now”*

- (63) *“Wil je smoken van die wierie die ik rook”*

Figuur 7. Aantal taalvermengingen van THC per geanalyseerd nummer per label: tokens.

Figuur 8. Aantal taalvermengingen van THC per geanalyseerd nummer per label: types.

In figuur 11 en 12 zijn de taalvermengingen van THC te zien. Vooral in de eerste en de derde periode maken ze gebruik van taalvermengingen. Vooral straattaal en Engelse woorden zijn hierbij populair, zoals te zien is in (62) en (63). Op het gebied van Engelse woorden gebruiken zij relatief veel unieke elementen. Bij staattaal maken ze echter juist veel gebruik van dezelfde elementen.

Het eerste en het tweede geanalyseerde nummer hebben als voornaamste onderwerp zelfpresentatie. Het derde geanalyseerde gaat naast zelfpresentatie vooral over vrouwen, feesten en hun afkomst uit Amsterdam-Noord:

- (64) *“Oh ja D'Tuniz is terug op de straten
Regel de zaken met regelmaten in de (Noordside)”*

Hier rappen ze ook meteen dat ze terug zijn op de straat, wat ook de straattaal verklaart. Met Noordside bedoelen ze hier Amsterdam-Noord.

Hun rapstijl is te vergelijken met Amerikaanse gangsta rap, waarbij er veel wordt gerapt over het straatleven en over vrouwen. Ze worden als grondleggers gezien van deze gangsta rap of straatrap in Nederland. Om deze reden gebruiken ze waarschijnlijk de straattaal. Maar aangezien zij de grondleggers zijn van deze Amerikaanse stroming in Nederland, kan dit ook de reden zijn waarom ze veel Engelse elementen gebruiken. Ze volgden naar alle waarschijnlijkheid het Amerikaanse voorbeeld, waarbij ze zelf ook nog relatief veel Engels gebruiken.

Ook THC maakt meerdere malen gebruik van Engelse elementen voor rijm. Dit is te zien in voorbeeld (65) en (66):

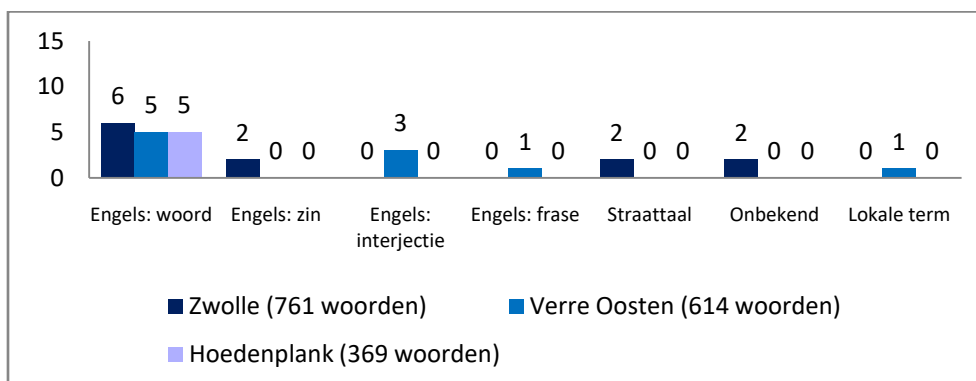
- (65) *“Stony man met die dancehall flow
Dreadlock breng die shit nu now”*

- (66) *“Noordside represent ik now
Damsko’s beste MC show”*

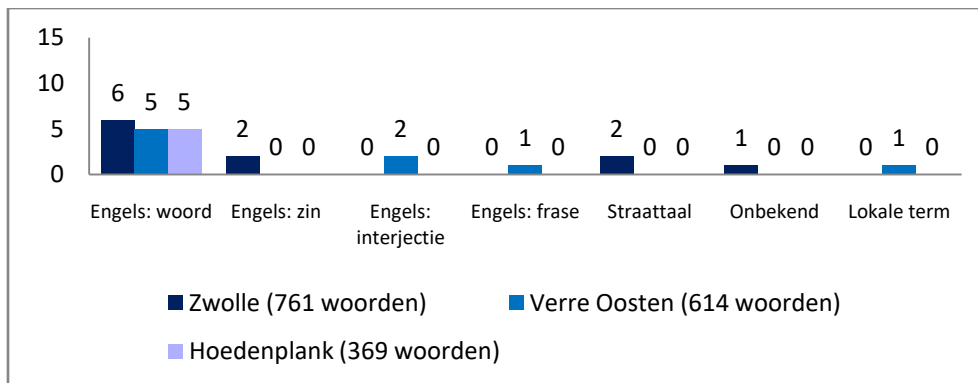
Opgezwolle

- (67) *“Lekker dan, for the home town”*

- (68) *“Ik ben down voor whatever, eerst effe de stad checken”*

Figuur 9. Aantal taalvermengingen van Opgezwolle per geanalyseerd nummer per label: tokens.

Figuur 10. Aantal taalvermengingen van Opgezwolle per geanalyseerd nummer per label: types.

In figuur 9 en 10 zijn de taalvermengingen van Opgezwolle weergegeven. Zij gebruiken vooral Engelse woorden als taalvermenging, zoals in (67) en (68). Het type taalvermenging is echter wel erg divers. Zij gebruiken taalvermengingen van alle vier de onderscheiden Engelse categorieën en daarnaast ook nog straattaal, al is dat maar in zeer beperkte mate. Bijna alle taalvermengingen worden maar één keer gebruikt door de rapgroep. Zij gebruiken in elke periode ook ongeveer evenveel taalvermengingen.

De lokale term die hier gelabeld is, is de term *blauwvingers*. Zo worden Zwollenaren door Kampenaren genoemd. De Zwollenaren zouden een klokkenspel verkocht hebben aan aartsrivaal Kampen voor veel te veel geld. De Kampenaren wilden hier best voor betalen, maar dan wilden zij wel elf bepalen hoe het werd betaald. Kampen kwam toen met een hoop stuivers aan, zodat de Zwollenaren hun vingers blauw moesten tellen (Vos, 2017).

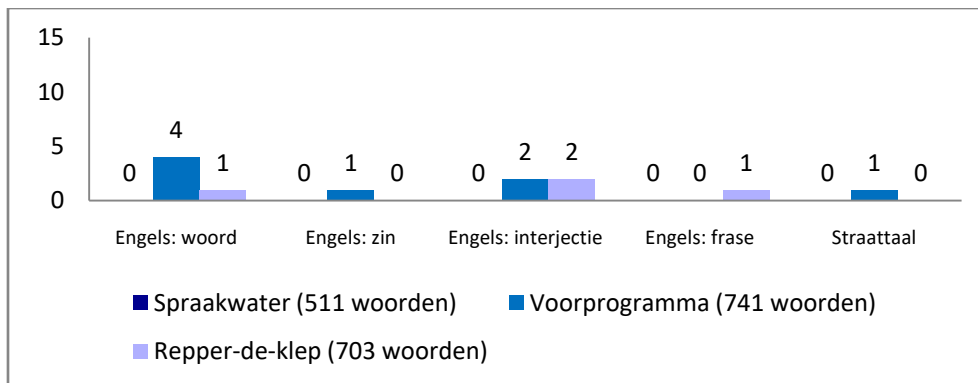
Het eerste en tweede geanalyseerde nummer gaan allebei voornamelijk over hun afkomst Zwolle. In voorbeeld (22) is dit al weergegeven. Ze vormen hier zowel een connectie met de straat als met de oorsprong van rap, namelijk de Bronx in Amerika. Dit kan zowel het gebruik van de straattaal als de Engelse elementen in het eerste en het tweede nummer verklaren.

Het derde geanalyseerde nummer heeft als hoofdthema muziek, maar ook zelfpresentatie en afkomst komen terug in dit nummer. Hierbij maken ze minder gebruik van taalvermengingen dan in het eerste en het tweede nummer. Ze gebruiken enkel een aantal Engelse woorden, maar de reden voor het gebruik van deze Engelse elementen is op basis van de context niet goed te verklaren.

Extince

(69) *“Net zoals money makes the world go round”*

(70) *“Chicks vinden me dyna”*

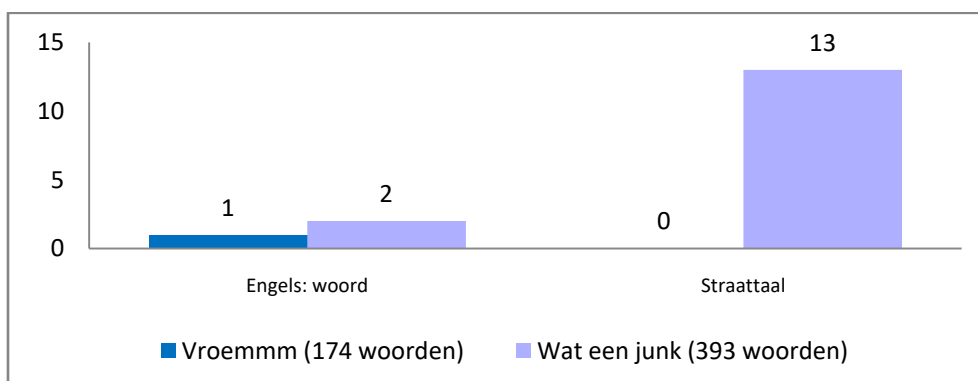
Figuur 11. Aantal taalvermengingen van Extince per geanalyseerd nummer per label: tokens vallen samen met types.

In figuur 11 zijn ook meteen het aantal unieke taalvermengingen weergegeven. Extince gebruikt alle elementen maar één keer. Extince maakt niet veel gebruik van taalvermengingen. Vooral Engelse woorden en interjecties worden gebruikt. Wel komen alle categorieën van Engelse elementen voor, maar allemaal maar in zeer beperkte mate. In de eerste periode maakt hij helemaal geen gebruik van taalvermengingen. Daarnaast gebruikt hij maar één straattaalwoord, namelijk het woord *dyna* (zie (70)), wat zoiets als tof of cool betekent.

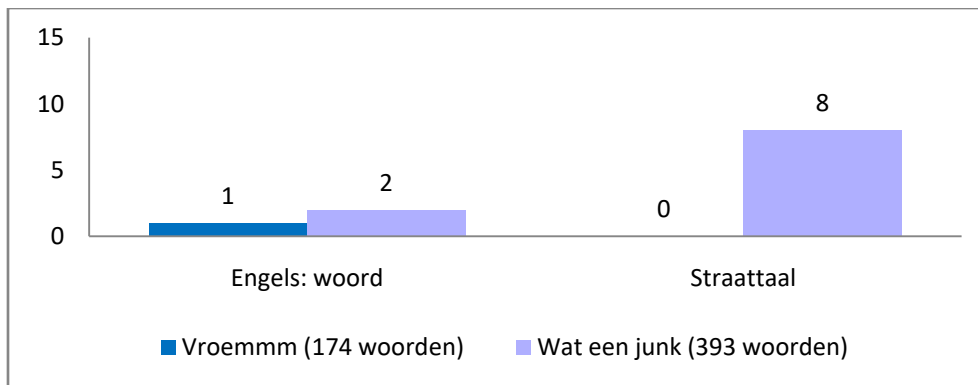
Alle drie de geanalyseerde nummers hebben als hoofdthema zelfpresentatie. Hier heeft hij blijkbaar weinig andere talen voor nodig en hij blijft daarmee dicht bij zichzelf en zijn afkomst, wat hem authentiek maakt. Het feit dat hij in de beginperiode ook in het Engels heeft gerapt, kan verklaren waarom hij nog een aantal Engelse elementen gebruikt in zijn Nederlandse raps. Toch is het opvallend hoe weinig gebruik hij hiervan maakt, aangezien de geanalyseerde nummers ook nog relatief lang zijn.

Killer Kamal

(71) *“Echt meskien als een clannie aan de crack (djalla)”*

Figuur 12. Aantal taalvermengingen van Killer Kamal per geanalyseerd nummer per label: tokens.

Figuur 13. Aantal taalvermengingen van Killer Kamal per geanalyseerd nummer per label: types.

Killer Kamal maakt vooral gebruik van taalvermengingen in de derde periode en dan met name straattaal. Het type taalvermenging is dus niet erg gevarieerd. In de tweede periode is er weinig taalvermenging zichtbaar, maar dat komt onder andere doordat er maar een kort nummer van deze periode geanalyseerd is.

Het eerste geanalyseerde nummer gaat over de politie, geweld en zelfpresentatie. Het is echter een zeer korte rap, dus vandaar dat hier weinig taalvermenging in voorkomt. Echter is er wel veel sprake van grof taalgebruik, wat gepaard gaat met het thema geweld:

(72) *“Vroem bitch ga uit de weg
Voordat ik je met mijn 180er omleg”*

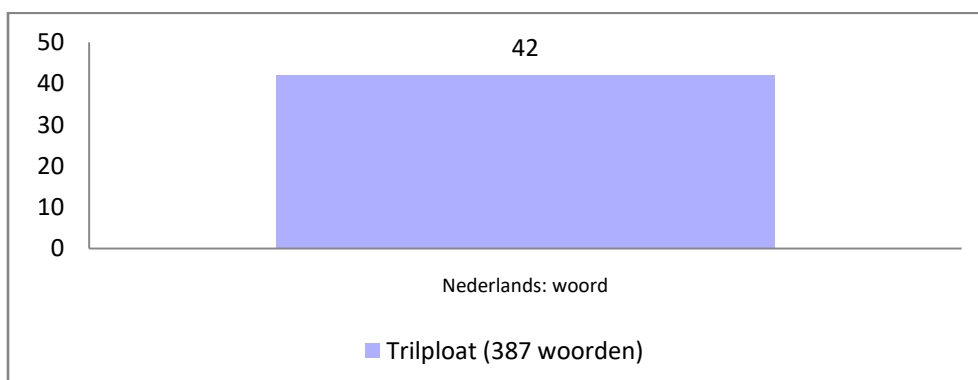
Het tweede geanalyseerde nummer gaat over drugs en vrouwen (op een onvriendelijke manier). Straattaal is ook deels afkomstig uit Marokko, wat een van zijn afkomsten is. Daarom gebruikt hij in dit nummer relatief veel straattaal, zoals het woord ‘zwimpie’, wat sukkel betekent.

(73) *“Maar die zwimpie is eigenwijs, sukkel”*

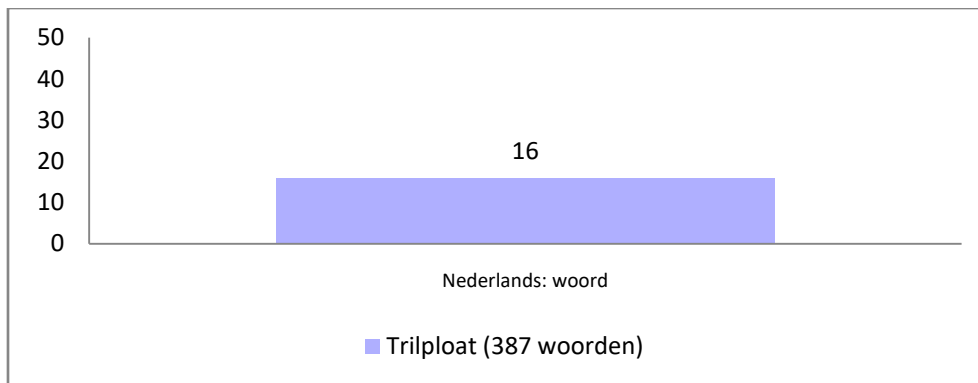
Wat Aans!

(74) *“Want als het trilt, dan ben ik er als de kipp’n bie”*

(75) *“Alle kerels aan ‘t bier, ja de heule oamd”*

Figuur 14. Aantal taalvermengingen van Wat Aans! per geanalyseerd nummer per label: tokens.

Figuur 15. Aantal taalvermengingen van *Wat Aans!* per geanalyseerd nummer per label: types.

Bij *Wat Aans!* zit er een groot verschil tussen het totaal aantal taalvermengingen en het aantal unieke taalvermengingen. Ze maken uitsluitend gebruik van Nederlandse woorden als taalvermenging, dus bijvoorbeeld geen Engelse elementen of straattaal, maar ook geen hele Nederlandse zinnen of frases.

Het geanalyseerde nummer gaat over hun afkomst en over vrouwen. Aangezien het nummer over hun afkomst Groningen gaat, rappen ze het grotendeels in het Gronings dialect. Daarnaast zit er ook een maatschappelijke boodschap in, namelijk de aardbevingen in Groningen:

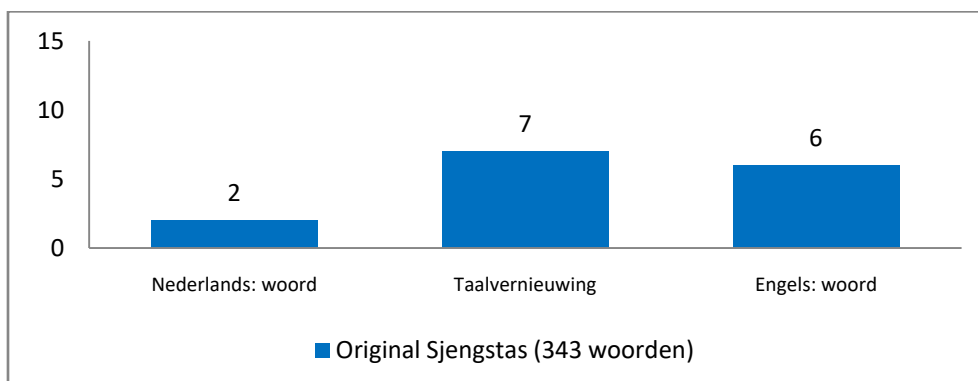
(76) *“Wie bring’n Grunn in koart, swing’n op die trilploot”*

Wellicht dat ze met deze boodschap hun rap voor een groter deel van Nederland begrijpelijk willen maken en daardoor Nederlandse elementen invoegen.

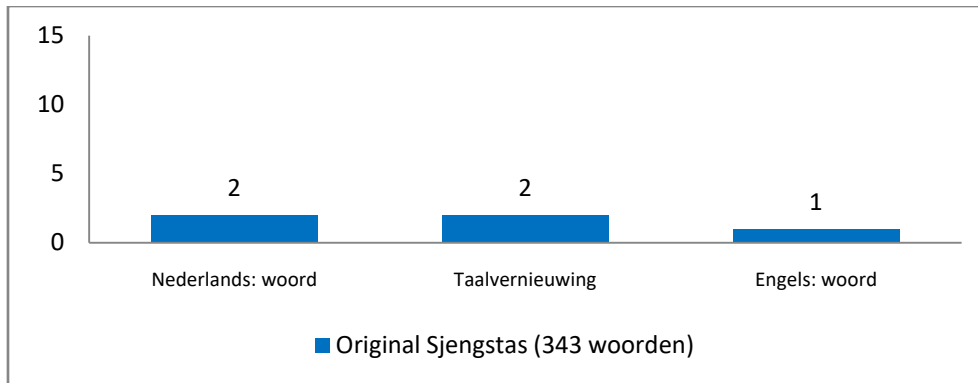
Pikkatrillaz

(77) *“Mien kleure roed en wit, **original sjengsta**”*

(78) *“De wortels vaan de familie ligge in de stokstraat”*

Figuur 16. Aantal taalvermengingen van *Pikkatrillaz* per geanalyseerd nummer per label: tokens.

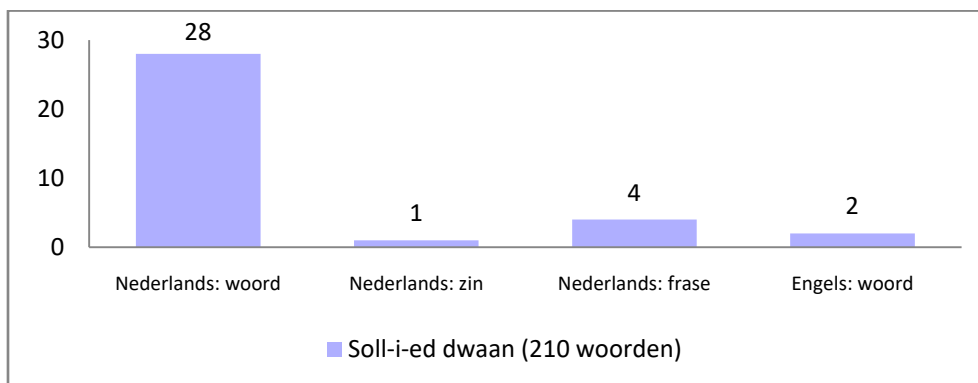
Figuur 17. Aantal taalvermengingen van Pikkatrillaz per geanalyseerd nummer per label: types.

Het geanalyseerde nummer gaat vooral over hun afkomst Maastricht. Vandaar dat ze dit ook in het Maastrichts dialect rappen. Ze gebruiken hier weinig Nederlandse elementen bij. Pikkatrillaz gebruiken veel taalvermengingen meerdere malen. Het aantal unieke taalvermengingen is namelijk aanzienlijk lager dan het totaal aantal taalvermengingen. Bij de Engelse woorden komt het woord *original* meerdere keren voor in hun tekst. Bij taalvernieuwing is dit het woord *sjengsta*. *Sjeng* is een bijnaam voor een Maastrichtenaar. Dit hebben ze gecombineerd met het woord *gangsta*, wat een lid van een criminele bende of een straatbende is.

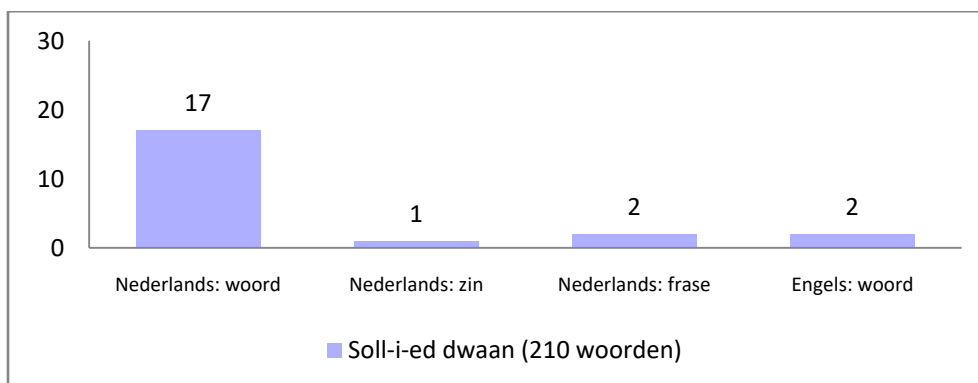
MC Remon

(79) *“Noch ien! Soll-i-ed dwaan?
De blue white boys komen eraan”*

(80) *“Het Friese front, sterker dan Grutte Pier”*

Figuur 18. Aantal taalvermengingen van MC Remon per geanalyseerd nummer per label: tokens.

Figuur 19. Aantal taalvermengingen van MC Remon per geanalyseerd nummer per label: types.

MC Remon gebruikt veel taalvermengingen met Nederlandse woorden meerdere malen. Daarnaast maakt hij maar weinig gebruik van hele zinnen of frases in het Nederlands. Ook het Engels is niet populair om mee te switchen.

Het geanalyseerde nummer gaat over voetbal, maar ook vooral over zijn afkomst Friesland. Vandaar dat hij dit in het Fries rapt. Echter gebruikt hij nog wel relatief veel Nederlandse elementen, wellicht om het zo voor heel Nederland begrijpelijk te maken.

Samenvattend overzicht

De resultaten voor taalvermengingen worden in onderstaand overzicht samengevat.

Rapper	Voornaamste type taalvermenging	Periode waarin meeste taalvermengingen voorkomen	Gemiddelde hoeveelheid taalvermengingen (tokens)	Gemiddelde hoeveelheid taalvermenging en (types)	Gemiddelde lengte van de geanalyseerde rapteksten
DuvelDuvel	Straattaal	Eerste periode	12,66	8,33	417
Brainpower	Engelse woorden	Eerste periode	7	7	750
Osdorp Posse	Taalvernieuwing	Eerste periode	4,33	4,33	528
Def Rhymz	Straattaal, maar veel variatie	Eerste periode	5	3,33	425
THC	Engelse woorden	Derde periode	21	13,33	625
Opgezwolle	Engelse woorden	Eerste periode	9	8,33	581
Extince	Engelse woorden	Tweede periode	4	3,66	652
Killer Kamal	Straattaal	Derde periode	7,5	5,5	284
Wat Aans!	Nederlandse woorden	Derde periode	42	16	387
Pikkatrillaz	Taalvernieuwing	Tweede periode	15	5	343
MC Remon	Nederlandse woorden	Derde periode	35	22	210

In de Randstad komen de meeste taalvermengingen voor in de eerste periode. Bij de dialectrappers hebben we voornamelijk gegevens voor maar één periode. Dat is vooral de derde periode. Bij de rappers uit de regio verschilt het heel erg per rapper in welke periode er het meest gebruik wordt gemaakt van taalvermengingen. Over het algemeen wordt er het minst gebruikgemaakt van taalvermengingen in de tweede periode. In de Randstad maakt vooral de rapgroep THC gebruik van taalvermengingen. In de regio is het vooral Opgezwolle die hier gebruik van maakt. Bij de dialectrappers is dit Wat Aans! De meeste rapgroepen vermengen voornamelijk met het Engels, al zijn er ook een paar rappers die voornamelijk met straattaal vermengen, zoals DuvelDuvel en Killer Kamal.

6. Conclusie

Het Engels en straattaal lijken een minder belangrijke rol te hebben in Nederlandstalige rap dan van tevoren gedacht werd. Er worden relatief gezien maar weinig taalvermengingen gebruikt. Een mogelijke reden hiervoor is dat het trouw blijven aan jezelf en aan je afkomst voor rappers belangrijker is dan het vormen van een connectie met de afkomst van rap en met de straat om authenticiteit en identiteit te verwerven. Vooral de Zwolse rappers Typhoon en Opgezwolle leerden rappers in heel Nederland om trots te zijn op hun afkomst (De Bruijn, 2019). Deze trots is nou eenmaal het beste over te dragen in je moedertaal, aangezien het makkelijker is om je gevoel te uiten in je moedertaal dan in een vreemde taal. Dat is wat rapper Sticks ook al aangaf: "Als je een zin

rapt in het Nederlands, komt die tien keer zo hard aan voor het Nederlandse publiek.” (Huismans, 2009). Door in de moedertaal te rappen, blijven ze dicht bij hun afkomst en bij hun identiteit, waardoor ze ook authenticiteit verwerven.

6.1 Taalkeuze

De meeste rappers houden zich vast aan hun gemaakte keuze voor de hoofdvariëteit. Rapper Brainpower switcht bijvoorbeeld wel tussen het Engels en het Nederlands als hoofdvariëteit tussen albums, maar niet binnen een album. Als er bijvoorbeeld een Engelstalig album gemaakt wordt, staan hier alleen maar Engelstalige nummers op en dus geen Nederlandstalige nummers. Bijna alle geanalyseerde rappers rappen dus al hun nummers in het Nederlands.. Vooral in de eerste periode was er nog sprake van Engelstalige rap, aangezien de rapscene toen net vanuit Amerika hierheen was gekomen en veel rappers dus nog het Amerikaanse voorbeeld volgden (Markus, 2012).

Er zijn in de inleiding verschillende redenen gegeven door rappers zelf om voor het Nederlands als hoofdvariëteit te kiezen. Vooral het feit dat rappers zich in hun moedertaal beter kunnen uiten is een belangrijke reden voor de keuze van het Nederlands als hoofdvariëteit. Echter zijn er, nu de rapscene over de hele wereld succesvol is, steeds meer rappers die overschakelen naar het Engels, in de hoop om internationaal door te breken (Kuijt, 2017). Dit kan beter in het Engels, aangezien dat voor meer mensen wereldwijd begrijpelijk is.

De keuze voor de hoofdvariëteit is belangrijk voor het verwerven van identiteit en authenticiteit. Veel rappers rappen met een accent of zelfs een dialect, waardoor ze dicht bij hun afkomst blijven en zo hun trots voor hun afkomst uitstralen. Cutler (2007) beweerde al dat het gebruik van lokale dialectvormen en/of etnolecten belangrijk is voor het verwerven van authenticiteit in Europese rap. Door linguïstische elementen te gebruiken die niet tot het dominante Standaardnederlands behoren, zouden jongeren een eigen identiteit kunnen scheppen (Paulissen, 2011).

Ook proberen rappers een connectie met de straat te verkrijgen door hierover te rappen in hun teksten. Door te rappen over hun afkomst en hun connectie met de straat, vormen ze een identiteit waarmee ze trouw blijven aan zichzelf. Zo voldoen de meeste rappers aan alle drie de types authenticiteit zoals die worden onderscheiden door Cutler (2002) en Armstrong (2004), namelijk trouw blijven aan jezelf, trouw blijven aan je afkomst en een connectie hebben met de straat.

6.2 Taalvermenging

Hoewel er weinig sprake is van switches tussen hoofdvariëteiten door rappers, is er af en toe wel sprake van taalvermenging tussen het Engels en het Nederlands binnen nummers. Ook straattaal wordt regelmatig gebruikt in raps. Het verschilt echter wel sterk per rapper wat voor type taalvermenging er gebruikt wordt en hoeveel taalvermengingen er voorkomen. Sommige rappers gebruiken relatief veel straattaal, anderen juist meer Engelse elementen.

Er zijn vier categorieën onderscheiden binnen de Engelse elementen, namelijk woorden, zinnen, frases en interjecties. Bij de geanalyseerde nummers komen vooral Engelse taalvermengingen in de categorie woorden voor. Hele zinnen zijn redelijk zeldzaam om mee te vermengen. Binnen de categorie Engelse woorden zijn het vooral zelfstandig naamwoorden waarmee veel wordt vermengd, maar af en toe ook werkwoorden.

Per periode verschilt het per rapper hoeveel taalvermengingen er voorkomen. Bij een aantal rappers neemt het aantal taalvermengingen af naarmate de tijd vordert, bij anderen blijft dit echter redelijk gelijk of komt dit pas later op. Een verklaring voor de Engelse taalvermengingen in de eerste periode is dat rap in Nederland toen nog relatief nieuw en onbekend was. De rappers hadden toen de Amerikaanse rap als houvast en als voorbeeld, waardoor zij wellicht ook meer het Engelse lexicon

van deze rappers overnamen. In de andere periodes willen de rappers een connectie met de afkomst van de rap blijven vormen, waardoor er ook dan Engelse elementen gebruikt worden.

Ook per gebied waar een rapper vandaan komt kan het erg verschillen hoeveel taalvermengingen en van welk type taalvermengingen voorkomen.

In de Randstad worden vooral Engelse woorden en straattaal gebruikt om mee te vermengen met het Nederlands. Vooral DuvelDuvel en THC gebruiken veel straattaal. De rappers van THC zijn van Nederlandse, Surinaamse, Antilliaanse, Marokkaanse, Tunesische, Turkse en Armeense komaf. Dit kan de straattaal verklaren, aangezien veel straattaal afkomstig is uit het Surinaams, Antilliaans en Arabisch. Brainpower en Def Rhymz maken vooral gebruik van Engelse elementen. Bij Def Rhymz is het redelijk opvallend dat hij niet zo veel gebruikmaakt van straattaal, aangezien hij ook afkomstig is uit Suriname en daar ook veel straattaal uit afkomstig is.

Ook in de regio zijn Engelse woorden en straattaal populair voor taalvermenging. Killer Kamal maakt vooral gebruik van straattaal. Hij is afkomstig uit Marokko en veel straattaal is afkomstig uit het Arabisch. Opgezwolle en Extince maken meer gebruik van Engelse elementen. Extince heeft in zijn beginjaren ook volledige nummers in het Engels gerapt, dus wellicht dat hij dit daarom nog steeds een beetje in zijn Nederlandstalige raps verwerkt.

Bij dialectrappers ziet taalvermenging er iets anders uit. Zij vermengen nauwelijks het dialect met het Engels of met straattaal, maar vrijwel alleen het dialect met het Nederlands. Gemiddeld gebruiken de dialectrappers de meeste taalvermengingen. Echter komt dat doordat de dialectvormen zijn afgeleid van het Standaardnederlands. Het is dus haast onmogelijk om een nummer in het dialect te rappen zonder het gebruik van elementen uit het Standaardnederlands.

6.3 Functies taalvermenging

Er zijn verschillende functies voor taalvermenging aan te wijzen.

Zo maakt Osdorp Posse vooral gebruik van straattaal en weinig van Engelse elementen. Een mogelijke functie van deze straattaal is dat veel van deze straattaal afkomstig is uit het Bargoens, waaruit ook veel Amsterdamse woorden ontstaan zijn. Hiermee willen ze hun trots op hun afkomst laten zien. Daarnaast maken ze relatief veel gebruik van taalvernieuwing, wat onderscheidend kan werken en wat hen authentiek maakt. Met taalvernieuwing tonen de rappers daarnaast aan dat ze creatief met taal om kunnen gaan, wat uniek taalgebruik oplevert. Naast Osdorp Posse is de rapgroep De Jeugd Van Tegenwoordig daar ook erg goed in.

Ook Killer Kamal maakt vooral gebruik van straattaal. Er is namelijk ook relatief veel straattaal afkomstig uit het Arabisch. Hij is naast Nederlands ook Marokkaans, dus hij wil de trots op zijn Marokkaanse afkomst ook graag laten zien, waarmee hij trouw blijft aan zijn afkomst en daarmee authenticiteit verwerft.

Voor Def Rhymz geldt hetzelfde. Ook veel straattaal is verwant of afkomstig uit het Sranan Tongo. Ook hiermee wil hij waarschijnlijk zijn trots op zijn afkomst laten zien en hier trouw aan blijven, wat hem authentiek maakt.

Wat onder andere Killer Kamal en Def Rhymz doen, is door middel van hun taalgebruik een connectie vormen met een geografische plaats. Hun taalvariëteit met een Marokkaans en een Surinaams accent wordt op deze manier gekoppeld aan een geografische plaats, namelijk Marokko en Suriname (Cornips e.a., 2018). Door middel van hun taalgebruik maken ze een connectie met hun afkomst, waardoor ze trouw blijven aan hun afkomst en op die manier authenticiteit verwerven.

Echter staat wel veel van de straattaal afkomstig uit het Sranan Tongo en het Bargoens in het Nederlands woordenboek Van Dale. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat het verwant is met het Nederlands, aangezien het Sranan Tongo in Suriname wordt gesproken en Suriname een kolonie van

Nederland is. Zo zijn waarschijnlijk veel woorden vanuit het Sranan Tongo in het Nederlands terechtgekomen.

Een mogelijke functie van de Engelse elementen is het vormen van een connectie met de oorsprong van de rap. Ook dit is een vorm van authenticiteit. Een andere mogelijke functie van taalvermenging met Engelse elementen is om de teksten te laten rijmen. Een voorbeeld hiervan is de volgende tekst van Brainpower, die al eerder als voorbeeld is gebruikt:

*“Doe ik ‘n oude tekst op deze track dat maakt niet echt sense
Of ik noem ‘t jinx boy anthem, maar dat begrijpt geen mens”*

De rest van de bovenstaande zinnen wordt volgens het woordenboek bestempeld als Nederlands, behalve het woord sense. Dit woord staat achteraan in de zin en dient zo als woord om te rijmen op ‘mens’. Normaal zou je ook zeggen ‘makes no sense’, maar de voorstaande woorden heeft hij wel in het Nederlands vertaald. Hij heeft het woord ‘sense’ dus bewust in het Engels laten staan om te

Er zijn dus verschillende functies van kunnen rijmen.

Dialectrappers gebruiken Nederlandse elementen mogelijk om een connectie met een breder publiek te krijgen dan alleen hun streek of regio. Daarnaast is het haast onvermijdelijk om als dialectrapper elementen uit het Standaardnederlands te gebruiken, aangezien er niet voor elk begrip een aparte vorm in het dialect beschikbaar is. Daarnaast zijn dialecten verwant met het Standaardnederlands, waardoor ze haast niet los van elkaar gebruikt kunnen worden.

taalvermenging aan te wijzen, maar de voornaamste reden voor het gebruik van elementen van andere talen of taalvariëteiten is het verwerven van verschillende vormen van identiteit en authenticiteit, waaronder dicht bij jezelf en bij je afkomst blijven en/of een connectie met de straat en de oorsprong van rap creëren (Cutler, 2007; Armstrong, 2004). Cutler (2007) beweerde al dat het gebruik van lokale dialectvormen en/of etnolecten belangrijk is voor het verwerven van authenticiteit in Europese rap. Taalvermenging lijkt zo dus haast noodzakelijk om authenticiteit te kunnen verwerven in Europese rap.

7. Discussie

7.1 Songteksten Genius

De kwaliteit van de songteksten die beschikbaar waren op Genius was erg wisselvallig. Dit komt doordat de songteksten telkens door andere personen samengesteld zijn, aangezien iedereen songteksten op deze site kan zetten en aan kan passen. Aan sommige songteksten moesten dus nog best wel wat aanpassingen worden gedaan, terwijl andere teksten nagenoeg foutloos waren. Ook waren niet alle songteksten beschikbaar op Genius, dus sommige songteksten moesten op een andere website gezocht worden of zelf uitgetypt worden.

7.2 Verder onderzoek

Er zijn in het huidige onderzoek geen vrouwelijke rappers geanalyseerd, aangezien deze pas later zijn begonnen met rappen en dus niet aan de opgestelde criteria voldeden. Echter is het wel heel interessant om in vervolgonderzoek vrouwelijke rappers te analyseren, aangezien zij wellicht minder grof taalgebruik hanteren en over andere onderwerpen rappen. Dit zou de hoeveelheid en het type taalvermengingen kunnen beïnvloeden.

Het aantal coderingen van taalvermenging is in dit onderzoek ook erg afhankelijk van de duur van een nummer, omdat er maar één nummer per periode per rapper geanalyseerd is. Sommige nummers zijn namelijk vijf minuten lang, anderen bijvoorbeeld maar twee minuten. In een nummer

van vijf minuten zouden dus logischerwijs veel meer taalvermengingen aangetroffen kunnen worden. Hier zal dus rekening mee moeten worden gehouden in vervolgonderzoek. Er moet dan vooral worden gekeken naar het woordenaantal van de nummers en er moeten nummers uitgekozen worden met ongeveer evenveel woorden.

Tot slot zou het interessant zijn om in verder onderzoek meer nummers per rapper per periode te analyseren. Nu is er per periode per rapper maar één nummer geanalyseerd, waardoor het aantal coderingen niet altijd even betrouwbaar is voor het gehele repertoire van een rapper. Misschien is er toevallig wel een nummer uitgekozen waar weinig taalvermengingen voorkomen, terwijl in alle andere nummers dit regelmatig voorkomt. Er zullen dus meerdere nummers geanalyseerd moeten worden om een betrouwbaarder beeld over deze kwestie te kunnen schetsen.

Literatuur

- Alim, H.S. (2009). Translocal Style Communities: Hip Hop Youth as Cultural Theorists of Style, Language and Globalization. *Pragmatics* 19 (1), 103-127.
- American Heritage Dictionary of the English Language, Vierde Editie (2009). Houghton Mifflin Company, Dictionary.reference.com
- Androutsopoulos, J., & Scholz, A. (2002). On the recontextualization of hip-hop in European speech communities: A contrastive analysis of rap lyrics. *Philologie im Netz*, 19(2002), 1-42.
- Androutsopoulos, J., & Scholz, A. (2003). Spaghetti funk: appropriations of hip-hop culture and rap music in Europe. *Popular Music and Society*, 26(4), 463-479.
- Annerenee (2015). *Rap: De oorsprong van rapmuziek en hiphop*. Geraadpleegd op 26 september 2019, van <https://muziek-en-film.infonu.nl/muziekstromen/147326-rap-de-oorsprong-van-rapmuziek-en-hiphop.html>
- Armstrong, E. G. (2004). Eminem's construction of authenticity. *Popular Music and Society*, 27(3), 335-355.
- Babalola, E. T., & Taiwo, R. (2009). code-mixing in contemporary Nigerian hip-hop music. *Itupale online journal of African studies*, 1(1.26).
- Bodunrin, I. (2014). Rap, graffiti and social media in South Africa today. *Media Development*, 4, 10-15.
- Boumans, L. P. C. (1998). *The syntax of code-switching: Analysing Moroccan Arabic/Dutch conversation*. Tilburg: Tilburg University Press.
- de Bruijn, L. G. (2019). *“Watskebert?!”: Over de opkomst van Nederhop en de plek van Nederland in global hiphop* (Bachelor's thesis).
- Charry, E. (2012). A capsule history of African rap. *Hip hop Africa: New African music in a globalizing world*, 1-25.
- Cornips, L., Marzo, S., & Swanenberg, J. (2019). Processen van place-making door talige praktijken in Tilburg, Heerlen en Genk: parodie van de Braboneger en Getske Boys en het alledaagse taalgebruik in de Cité (het Cités). *Taal en Tongval*.
- Cutler, C. (2007). Hip-Hop Language in Sociolinguistics and Beyond. *Language and linguistics compass*, 1(5), 519-538.
- Daniels, M. (2017). *The Language of Hip Hop*. *The Pudding*. Brooklyn, NY; Seattle, WA; Great Barrington, MA.
- Daniels, M. (2019). *The Largest Vocabulary in Hip Hop*. *The Pudding*. Brooklyn, NY; Seattle, WA; Great Barrington, MA.

- Davies, E. E., & Bentahila, A. (2006). Code switching and the globalisation of popular music: The case of North African rai and rap. *Multilingua-Journal of Cross-Cultural and Interlanguage Communication*, 25(4), 367-392.
- van Disseldorp, R. (2018). Hiphop NL #3. Geraadpleegd van <https://www.youtube.com/watch?v=15uhJVdJsD0>
- Dzjamaljan, L. A. (2018). *"Broederliefde on stage: bun scary, heleboel herrie": Over de rol van lokale identiteit en meertaligheid in Nederlandse rap* (Bachelor's thesis).
- Gooskens, C. S., & Rietveld, T. (1996). Een akoestisch-perceptief onderzoek naar Maastrichtse tonen.
- Gorter, D. (1999). Het Fries en het Nederlands: enkele aspecten van de taal, de taalsituatie en de taalstudie.
- Grever, M. (2006). Nationale identiteit en historisch besef. *Jonker, Kees Ribbens en Siep Stuurman ed., controverses rond de canon*.
- Grijp, L. P. (2007). Singing in Dutch dialects: Language choice in music and the dialect renaissance. *Reframing Dutch Culture. Between Otherness and Authenticity*, 225-243.
- Gussenhoven, C., & Peters, J. (2008). De tonen van het Limburgs.
- Heerma van Voss, T. (2014). Trend: Nederrappers in het Engels. *De Volkskrant*.
- van der Hoeven, A. A. (2015). Joop van den Bremen, Streektaalmuziek in Nederland. *Journal of World Popular Music*, 2(1), 135-141.
- Huisman, S. (2009). Hoe werd rappen in het Nederlands populair? Geraadpleegd van <https://npofocus.nl/artikel/7458/hoe-werd-rappen-in-het-nederlands-populair>
- Keunen, G. (2015). Een eeuw popmuziek: van crooners tot dubstep.
- Koelmaij, J., De Craene, V., Maliepaard, E., & Dewulf, N. (2019). De onontgonnen wereld van de muziekgeografie. *Agora*, 35(1), 4-7.
- Kubrin, C. E. (2005). Gangstas, thugs, and hustlas: Identity and the code of the street in rap music. *Social problems*, 52(3), 360-378.
- Kuijt, E. (2017). *Discourse on the Use of English in Dutch Pop Music* (Master's thesis).
- Langbroek, J. (2015). *Brainpower: "I'm a determined type of guy."* Geraadpleegd van <https://www.hiphopinjesmoel.com/interviews/brainpower-im-a-determined-type-of-guy/>
- Lempers, S. (2019). Bereik je als rapper meer met je eigen accent?
- Lin, A. (2011). The bilingual verbal art of Fama: Linguistic hybridity and creativity of a Hong Kong hip hop group. *Creativity in language and literature: The state of the art*, 55-67.
- Markus, N. (2012). De representatie van Nederhop. *Erasmus University*.

- McFarland, P. (2003). Challenging the contradictions of Chicanismo in Chicano rap music and male culture. *Race, Gender, and Class* 10. 92-107.
- Mijnwoordenboek.nl. (z.d.). *Dialectwoordenboek*. Geraadpleegd op 20 december 2019, van <https://www.mijnwoordenboek.nl/dialect-vertaler.php>
- Nortier, J. M. (1995). Code switching in Moroccan Arabic/Dutch vs. Moroccan Arabic/French language contact. *International journal of the sociology of language*, 112(1), 81-96.
- Nortier, J., & Dorleijn, M. (2008). A Moroccan accent in Dutch: A sociocultural style restricted to the Moroccan community?. *International Journal of Bilingualism*, 12(1-2), 125-142.
- NPO Start. (2015, 7 december). *De Wereld Draait Door: Ali B geeft les in Nederhop* [Video]. Geraadpleegd op 25 september 2019, van https://www.npostart.nl/ali-b-geeft-les-in-nederhop/03-10-2016/WO_NPO_5264968
- Van Oostendorp, M. (1996). *Tongval: hoe klinken Nederlanders?*. Prometheus.
- Paulissen, S. (2011). Stageverslag: Taalgebruik onder Limburgse jongeren.
- Red Bull Music (2019). *Één guide met de subgenres van hip hop*. Geraadpleegd van <https://www.redbull.com/nl-nl/types-hip-hop-gids>
- Reuneker, A., Waszink, V., & van der Wouden, T. (2017). Sanskriet op de beat. *Neerlandistiek, online tijdschrift voor taal- en letterkundig onderzoek*.
- Ross, A. S. (2018). "77% of Aussies Are Racist": Intersections of Politics and Hip-hop in Australia. In *The Sociolinguistics of Hip-hop as Critical Conscience* (pp. 69-99). Palgrave Macmillan, Cham.
- Sarkar, M., Winer, L., & Sarkar, K. (2005). Multilingual code-mixing in Montreal Hip-Hop: Mayhem meets method, or, 'Tout mouné qui talk trash kiss mon black ass du nord'. In *ISB4: Proceedings of the 4th International Symposium on Bilingualism* (pp. 2057-2074). Somerville, MA: Cascadilla Press.
- Sollie, A. (2012). *Hip Hop Holland*.
- Swanenberg, A. P. C. (2009). *Van Alterande Sorte: Brabants tussen dialect en standaardtaal*. Universiteit van Tilburg.
- Tempelman, S. (1999). Duiken in het duister: een gematigd constructivistische benadering van culturele identiteit. *Migrantenstudies* (2), 70-82.
- Van der Sijs, N. (2010). *Etymologiebank*.
- Van der Sijs, N. (2014). "Laat-me-er-dit-van-zeggen" – Grammaticale bijzonderheden van het Surinaams-Nederlands. *Onze Taal* 83: 314-316.
- Verheijen, L., de Weger, L., & van Hout, R. (2018). Code-Mixing with English in Dutch Youths' Online Language: OMG SUPERNICE LOL!. In *of the 6th Conference on Computer-Mediated Communication (CMC) and Social Media Corpora (CMC-corpora 2018)* (p. 63).

- Vos, H. (2017). Zwolse mysteries: waar komt de term Blauwvinger vandaan? Geraadpleegd van <https://indebuurt.nl/zwolle/genieten-van/mysteries/zwolse-mysteries-waar-komt-de-term-blauwvinger-vandaan~1516/>
- Waszink, V., Reuneker, A., van der Wouden, T. (2018). Als ik praat, dan praat ik money: de hiphopste woorden. *Neerlandistiek, online tijdschrift voor taal- en letterkundig onderzoek*.
- Wermuth, M. (2001:1). De doorbraak van rap naar het grote (jongeren)publiek. In L.P. Grijp (Red.), *Een muziekgeschiedenis der Nederlanden* (pp. 828-833). Amsterdam: Amsterdam University Press-Salomé.
- Wermuth, M. (2001:2). Rap in the Low Countries. Global Dichotomies on a National Scale. In T. Mitchell (Red.), *Global Noise: Rap and hip-hop outside the USA* (pp. 149-170). Middletown: Wesleyan University Press.
- Wijckmans, G. (2016). De Vlaamse rapscene blijft hopeloos achter omdat ze elkaar niet kunnen verstaan. *Vice*.
- Williams, Q.E. & Stroud, C. (2010). Performing rap ciphaz in late-modern Cape Town: extreme locality and multilingual citizenship. *Afrika Focus* 23 (2), 39-59.

Appendix

Appendix A: Kenmerken van taalvariëteiten van Nederlandse bodem

Hieronder worden kenmerken van een aantal taalvariëteiten besproken die in deze scriptie aan de orde komen.

Marokkaans accent

Een Marokkaans accent wordt onder andere gekenmerkt door een aantal fonologische elementen die afwijken van het Standaardnederlands. Een van die kenmerken is een dentale /z/, die scherper en harder wordt uitgesproken dan in het Standaardnederlands. Hetzelfde gebeurt met de /s/, hoewel deze ook weleens wordt uitgesproken als /sj/. Daarnaast bevat dit accent een huig-/g/. Tot slot is een rollende /r/ een kenmerk van dit accent (Nortier & Dorleijn, 2008).

Randstedelijk accent

Het Randstads wordt vaak beschouwd als het Standaardnederlands. Er zijn een paar opvallende kenmerken van het Randstadnederlands die een duidelijk herkenbaar accent aangeven.

Een van deze kenmerken is diftongering. In delen van de Randstad worden de /oo/ en de /ee/ gevormd tot de tweeklanken /oow/ en /eej/. Vooral in het Haags en in het Rotterdams komt dit veel voor. Daarnaast kan er sprake zijn van vocaalverkorting, waardoor de /aa/ en de /a/ bijvoorbeeld ongeveer even lang klinken.

Typisch voor de Randstad is de Gooise r. Oorspronkelijk werd deze Gooise r veel in het Rotterdams en het Leids gebruikt, maar niet in het Amsterdams. Hier is deze Gooise r de laatste jaren echter wel in opkomst.

Daarnaast hebben ze een harde g in de Randstad.

In het Amsterdams is het vaak zo dat een /s/ wordt uitgesproken als /sj/, een /v/ als een /f/ en een /z/ als een /s/. Daarnaast kan de /a/ daar ook als /ao/ klinken. Tot slot kan het zo zijn dat de /l/ even wordt vastgehouden in de uitspraak.

Surinaams accent

Opvallend is de uitspraak van de /w/, die een beetje klinkt als /oew/. Dit wordt ook wel een bilabiale /w/ genoemd (Van Oostendorp, 1996). Daarnaast worden de Surinaamse /z/ en /v/ als een /s/ en een /f/ uitgesproken, wat we ook steeds meer in de Randstad en specifiek in Amsterdam aantreffen. De Surinaamse r is een rollende r, oftewel een tongpunt-r. Qua zinsvolgorde is er ook nog een verschil. In het Surinaams-Nederlands blijft de zinsvolgorde in de bijzin hetzelfde als in de hoofdzin. Een voorbeeld: 'Ik begrijp niet waarom is die huisdeur zo smal' (Van der Sijs, 2014).

Zwols accent

Kenmerkend voor het Zwols is het wegvallen van de /h/ en een brouwende (Franse) uitspraak van de /r/, wat ook wel een huig-r wordt genoemd. In het Zwols komt naast de /ö/-klank ook de /ae/-klank veel voor in plaats van de /ao/-klank om zo een huig-r te kunnen realiseren. Een /ee/ wordt vaak een èè of è, zoals in de woorden 'geven' en 'leven' (gèven, lèven).

Brabants accent

Swanenberg (2009) benoemt de belangrijkste kenmerken van een Brabants accent. Het bekendste en opvallendste kenmerk van een Brabants accent is natuurlijk het gebruik van een zachte g. Daarnaast worden verkleinwoorden gevormd met -ke, zoals meiske. Eveneens wordt er regelmatig een svarbhaktivocaal ingevoegd. Dit is een klank die in de uitspraak wordt ingevoegd tussen opeenvolgende medeklinkers om de uitspraak te vergemakkelijken. *Melk* wordt dan bijvoorbeeld *mellek* en *werk* wordt *werrek*. Ook wordt er in bijna alle Brabantse dialecten in Nederlands gebruikgemaakt van een huig-r. Tot slot is er vaak sprake van t-deletie en n-deletie aan het einde van woorden, zoals *lope* en *bome* en *wa* en *ech*.

Limburgs dialect

Het Limburgs valt uiteen in meerdere dialecten met elk hun eigen kenmerken. Veel Limburgse dialecten maken gebruik van een verschil in tonen om een verschil in betekenis uit te drukken, bijvoorbeeld als het enkelvoud en meervoud dezelfde vorm hebben. Het enkelvoud heeft een hoge vlakke sleптоon, het meervoud een dalende stoottoon (Gussenhoven & Peters, 2008). De meeste Limburgse dialecten kennen t-deletie, waarbij de /t/ wegvalt na een obstruent. Verkleinwoorden worden meestal gevormd met het suffix –ke.

Maastrichts

Het Maastrichts is uiteraard een Limburgs dialect. Het Maastrichts kent meer verschillende uitspraken van klinkers dan het Standaardnederlands. Zo hebben ze bijvoorbeeld een ö-klank, waarvan de uitspraak tussen de korte /u/, /ui/ en /eu/ in ligt.

Daarnaast komen de klinkers /ie/ en /oe/ regelmatig voor, bijvoorbeeld in de woorden *hier* (heer) en *kroen* (kroon). Ook is het zo dat in het Maastrichts de /ie/ en /ij/ sterk worden afgewisseld. De aa-klank komt in het Maastrichts veel vaker voor als ao-klank dan in andere Limburgse dialecten. Ook veranderen de /au/ en de /ou/ voor medeklinkers veelal in /aaj/ en /oj/. Tot slot is het Maastrichts typisch voor het uitrekken van klinkers, vooral de /a/-klank (Gooskens & Rietveld, 1996).

Gronings dialect

Het meest opvallende kenmerk van het Gronings is het inslikken van –en aan het eind van een woord. Lopen wordt bijvoorbeeld uitgesproken als loo'm of loop'n. De /oo/-klank wordt een soort /ou/-klank. De /ee/-klank en de /ij/-klank worden een /ai/-klank, waardoor 'weten' wordt uitgesproken als 'waiten'. Tot slot wordt de /aa/-klank vaak een /oa/-klank in de uitspraak.

Het Fries

Naast het Standaardnederlands is ook het Fries een officiële taal van Nederland. Net zoals binnen het Nederlands zijn er ook binne het Fries verschillende variëteiten te onderscheiden. Zo is er het Westerlauwers Fries, het Saterfries en het Noord-Fries. Het Westerlauwers Fries wordt in het grootste deel van de provincie gesproken. Dit kan verder worden onderverdeeld in het Kleifries, het Woudfries, het Zuidwesthoeks, het Hindeloopers, het Aasters en het Schiermonnikoogs. Het Kleifries en het Woudfries vormen de basis voor het Standaardfries, wat zijn eigen lexicon kent. Het Fries kent vooral veel klinkers, namelijk negen korte en negen lange klinkers en nog zes tweeklanken (Gorter, 1999).

Appendix B: voorbeeld van annotaties in ATLAS.ti

DuvelDuvel – Duvel Op

Ey pappie,
It's me
Is de wereld klaar voor DuvelDuvel
Jawel, jawel
Rijm pappie uit Rotterdam
Die echte pappie uit Rotterdam
Duvel heeft de kracht,
Duvel heeft de macht
Duvel heeft die shit waarop iedereen heeft gewacht
Supersterk
Ik hou ze voor de gek als de kerk
En het werkt
Ik stel paal en perk
Zeg nou zelf, zeg nou welk
Mannetje kan in mijn schaduw staan
Het is een fabeltje, net zoals die kill op de maan
Rappers komen, ze gaan
Duvel blijft bestaan
Zoals die keer [?] zei het is aan, het is aan
En het gaat nooit uit, want ik hou van jou
Ik laat je nooit meer gaan, ik blijf je altijd trouw
Echte rap, je bent de liefde van mijn leven
Ik wil je alles geven
Mijn dope, mijn wijven en mijn fokking vreten
En niet te vergeten
Ook al heb ik nog hoop
Als het aan jou lag, was ik nog steeds flat broke
Maar je bent het talent dat ik niet verziek, nee
Ik doe het uit liefde voor die fokking muziek
En daarom ben ik top van die bill, superkill, superstil, superfil
Met die echte superskills op die mic
Pappie Duvel is waar duizend kop
Daarom zegt pappie Duvel Duvel op, Duvel op, Duvel op
Al vanaf '83 maak ik deel uit van
Die hiphopnatie in Roffa Roffadam
Duvel was erbij, Duvel op het veld
Hiphop was nog echt en het ging niet om geld
Maar om die moves, die breaks en buitenlandse tapes
Platen waren schaars en iedereen had skates
Want Energiehal was de place waar het toen gebeurde
Waar je nieuwe [...] zag en coups afkeurde
Later kwam [...] en de fokking Dam
[...] just ice in the hall

The screenshot shows the ATLAS.ti annotation interface. On the right side, there are several annotation boxes with dropdown menus. The visible annotations include:

- Engels: interjection
- Engels: zin
- Straattaal
- Engels: woord
- Engels: woord
- Engels: woord
- Straattaal
- Straattaal
- Straattaal
- Straattaal
- Engels: woord
- Engels: phrase

Dan hoor ik boys van negentien die zeggen ik ben oldschool
 Neger doe niet gek want toen zat je in een loopstoel
 Beter [...] zout je op Duvel heeft geen tijd
 En pas op dat je zelf niet in je vinger snijdt
 Want pappie Duvel op die mic is waar duizend kop
 Daarom zegt pappie Duvel Duvel op, Duvel op, Duvel op
 Speakertje, speakertje aan de wand
 Wie is de dopeste van het land?
 Het is Duvel, de wreedste
 De man met de kloten
 Hij krijgt het van boven
 Heeft nooit mis geschoten
 Die kill die kan rijmen
 Met vloei controle
 Bekend van Den Haag tot Utrecht tot Zwolle
 Meester en heer
 Soms lonely soms skeer
 Wat wil je nog meer?
 Dat is het leven
 Minder nemen dan geven
 Maar ik heb het gevonden
 Zoals ik kan zijn
 Meer bommen, meer snollen
 En negers moeten niet dollen
 Want het is van mij
 Die hele tori van die beat tot platenmaatschappij
 Duvel dit, Duvel dat
 Duvel zit op zijn gat
 Duvel draait nog een blow
 Duvel naait nog een sok
 Duvel don't give a fock
 Duvel focks it up
 Op de een, op de twee, op de drie en de vier
 Duvel maakt het plezier en draait je bloeddruk op
 Daarom zegt pappie Duvel Duvel op, Duvel op, Duvel op

9.1.1 9.1.1
 9.1.1

9.1.1

9.1.1

9.1.1

9.2.1